

Agenda – Y Pwyllgor Cyllid

Lleoliad:	I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:
Ystafell Bwyllgora 2 – y Senedd	Bethan Davies
Dyddiad: Dydd Mercher, 20 Ionawr 2016	Clerc y Pwyllgor 0300 200 6565
Amser: 09.00	SeneddCyllid@Cynulliad.Cymru

1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau a dirprwyon

(09.00)

2 Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2016–17: Sesiwn dystiolaeth

6

(09.00 – 11.00)

(Tudalennau 1 – 30)

Jane Hutt AC – Gweinidog Cyllid a Busnes y Llywodraeth

Jo Salway – Dirprwy Gyfarwyddwr Cyllidebu Strategol, Llywodraeth Cymru

Jeff Andrews – Cynghorydd Polisi Arbenigol, Llywodraeth Cymru

Briff y Gwasanaeth Ymchwil

3 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o'r cyfarfod ar gyfer y busnes a ganlyn:

(11.00)

Eitemau 4, 5 a 6 o gyfarfod heddiw ac eitem 1 o'r cyfarfod ar 28 Ionawr 2016.

Egwyld

(11.00 – 11.10)

4 Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2016–17: Ystyried y dystiolaeth

(11.10 – 11.40)

5 Gweithredu Deddf Cymru 2014

(11.40 – 11.50)

(Tudalennau 31 – 67)

Papur 1 – Adroddiad Llywodraeth Cymru ar Ddeddf Cymru 2014 – Rhagfyr 2015

Papur 2 – Adroddiad Llywodraeth y DU ar Ddeddf Cymru 2014 – Rhagfyr 2015

6 Adroddiad Comisiwn y Cynulliad ar Berfformiad Corfforaethol: Ebrill 2015 i Fedi 2015

(11.50 – 12.00)

(Tudalennau 68 – 91)

Papur 3 – Llythyr gan Claire Clancy, Prif Weithredwr a Chlerc Cynulliad

Cenedlaethol Cymru – 9 Rhagfyr 2015

Papur 4 – Adroddiad ar Berfformiad Corfforaethol Comisiwn y Cynulliad: Ebrill
2015 i Fedi 2015 – Rhagfyr 2015

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Jane Hutt AC / AM
Y Gweinidog Cyllid a Busnes y Llywodraeth
Minister for Finance and Government Business

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: MA-L/JH/0235/15

Jocelyn Davies AC
Cadeirydd, y Pwyllgor Cyllid
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

7 Rhagfyr 2015

Annwyl Jocelyn,

Yn dilyn yr argymhelliaid yn adroddiad y Pwyllgor Cyllid 'Casglu a rheoli trethi datganoledig yng Nghymru' y dylid adrodd bob chwe mis ynghylch Awdurdod Cyllid Cymru, rwyf yn falch o gael amgáu copi o adroddiad cyntaf Gweinidogion Cymru ar gyflwyno a gweithredu Rhan 2 Deddf Cymru 2014.

Mae'r adroddiad, rwyf wedi ei roi gerbron y Cynulliad heddiw, yn crynhoi'r gwaith a gwblhawyd hyd yn hyn ac yn bwrw golwg ar rai o'r cerrig milltir sydd o'n blaenau wrth inni wneud cynnydd o ran yr agenda bwysig hon.

Hefyd mae Ysgrifennydd Gwladol Cymru i fod i gyflwyno adroddiad am weithredu Deddf Cymru, a disgwyliaf y byddaf yn rhoi copi o'r adroddiad hwn gerbron y Cynulliad yn yr wythnos nesaf.

Yn gywir,

Jane Hutt AC / AM
Y Gweinidog Cyllid a Busnes y Llywodraeth
Minister for Finance and Government Business

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

English Enquiry Line 0300 0603300
Llinell Ymholaethau Cymraeg 0300 0604400
Correspondence.Jane.Hutt@wales.gsi.gov.uk

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and responding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

www.llyw.cymru

Adroddiad Blynnyddol Cyntaf Gweinidogion Cymru ar Gyflwyno a Gweithredu Rhan 2 (Cyllid) Deddf Cymru 2014

Adroddiad blynnyddol cyntaf Gweinidogion Cymru ar gyflwyno a gweithredu Rhan 2 (Cyllid) Deddf Cymru 2014, a osodwyd gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru, ac a gyflwynwyd i Ysgrifennydd Gwladol Cymru i'w osod gerbron dau Dŷ'r Senedd, yn unol â Rhan 23 o Ddeddf Cymru 2014.

Rhagfyr 2015

Tudalen y pecyn 32

Adroddiad Blynnyddol cyntaf Llywodraeth Cymru ar gyflwyno a gweithredu Rhan 2 (Cyllid) Deddf Cymru 2014

Cynnwys

	tudalen
Rhagair	2
Diben yr adroddiad hwn	4
Trethi datganoledig	5
Cynllunio trethi Cymreig i gymryd lle rhai'r DU	5
Sefydlu trefniadau ar gyfer casglu a rheoli'r trethi datganoledig	7
Cost casglu a rheoli trethi datganoledig	8
Cytuno ar faint yr addasiad i'r grant bloc	9
Creu trethi datganoledig ychwanegol	9
Cyd-bwyllgor y Trysorlysoedd	9
Benthycia	10
Benthycia cyfalaf	10
Benthycia refeniw	11
Treth incwm	12
Cysylltiad ag ariannu teg i Gymru	12
Gweithdrefnau cyllidebol	14
Darogan refeniw	14
Atodiad 1: Y Grŵp Cyngori ar Drethi a'r Fforwm Trethi	15
Atodiad 2: Acronymau a ddefnyddir yn yr adroddiad hwn	17
Atodiad 3: Gwybodaeth bellach	18

Rhagair

Eleni gwelwyd cynnydd sylweddol tuag at roi pwerau trethu a benthyca newydd Cymru ar waith - pwerau sydd wedi'u darparu gan Ran 2 Deddf Cymru 2014. Ymgysylltwyd ac ymgynghorwyd yn sylweddol â busnesau a chyrrf eraill, cynrychiolwyr y Trydydd Sector, arbenigwyr a gweithwyr proffesiynol ym maes treth, yn ogystal â chyda Phwyllgor Cyllid y Cynulliad Cenedlaethol, ac rydym wedi pasio carreg filltir bwysig drwy gyflwyno bil treth cyntaf Cymru - Bil Casglu a Rheoli Trethi (Cymru).

Mae Deddf Cymru 2014 (y "Ddeddf")¹, a gafodd Gydsyniad Brenhinol ym mis Rhagfyr 2014, yn amlinellu ystod o bwerau trethu a benthyca newydd i Gymru, gan gynnwys datganoli Treth Dir y Dreth Stamp a'r Dreth Dirlenwi yn llawn, benthyca i gefnogi buddsoddi cyfalaf ac i reoli amrywiadau cyllidebol yn sgil datganoli treth, pwerau i greu trethi datganoledig newydd fesul achos (yn amodol ar gytundeb y Cynulliad Cenedlaethol, Tŷ'r Cyffredin a Thŷ'r Arglwyddi), datganoli treth incwm yn rhannol (os bydd pobl Cymru'n cefnogi hynny mewn refferendwm²), a'r gallu i ddeddfu ar gyfer gweithdrefnau cyllidebol y Cynulliad. Y dyddiad targed ar gyfer rhoi mwyafrif y pwerau newydd ar waith yw Ebrill 2018.

Dan adran 23 y Ddeddf, mae'n ofynnol i Weinidogion Cymru ac Ysgrifennydd Gwladol Cymru adrodd yn flynyddol ar y cynnydd a wnaed o ran gwireddu'r darpariaethau dan Ran 2, hyd at flwyddyn wedi i'r darpariaethau terfynol gael eu rhoi ar waith.³

Bydd y darpariaethau yn y Ddeddf yn esgor ar newid pwysig i'r modd y mae gwasanaethau cyhoeddus yn cael eu hariannu yng Nghymru. Gwelaf dri phrif fudd:

- y gallu i greu gwell trethi, wedi'u datblygu i fodloni anghenion Cymru ac yn hyblyg wrth i'n hamgylchiadau a'n blaenorhaethau newid;
- mwy o hyblygrwydd a gwell rheolaeth dros y gyllideb ar gyfer gwasanaethau cyhoeddus Cymru, gan ein galluogi i fuddsoddi yn ein seilwaith critigol, ac ar yr un pryd wella atebolrwydd a rhoi mwy o eglurder ynghylch sut mae ein gwariant yn cael ei ariannu;
- y gallu i gadw'r trethi a delir yng Nghymru wrth i'n heonomi adfer - mynd i'r afael ag osgoi talu, gan sicrhau bod y rhai y mae trethi'n ddyledus ganddynt yn eu talu.

A hithau bron yn flwyddyn ers cyflwyno Deddf Cymru 2014, mae Llywodraeth Cymru ar y trywydd iawn i roi'r darpariaethau newydd ar waith. Mae rhaglen waith sylweddol yn mynd rhagddi, yn seiliedig ar y pedair egwyddor allweddol a fydd yn sail i ddull Llywodraeth Cymru o ymwneud â pholisi treth - bydd ein dull o weithredu:

- yn deg i fusnesau neu unigolion sy'n talu trethi;
- yn symlo, gyda rheolau clir sy'n ceisio lleihau cymaint â phosibl ar y costau cydymffurfio a gweinyddu;
- yn cefnogi twf a swyddi, a fydd yn ei dro yn helpu i fynd i'r afael â thodi; ac

¹ Mae Deddf Cymru 2014 yn diwygio Deddf Llywodraeth Cymru 2006 ac mae ar gael ar y wefan [gov.uk:](http://www.gov.uk/government/bills/2014-2015/2014-29) <http://www.legislation.gov.uk/cy/ukpga/2014/29/contents/enacted>

² Yn Adolygiad o Wariant 2015 cyhoeddodd y Canghellor y byddai Llywodraeth y DU yn deddfu i gael gwared ar yr angen am refferendwm, ond ni wnaeth egluro pa broses a ddefnyddir yn lle hynny.

³ Cafodd Deddf Cymru 2014 Gydsyniad Brenhinol ar 17 Rhagfyr 2014. Nid yw'n ofynnol cynnwys tair o'r adrannau yn Rhan 2 yn yr adroddiadau blynnyddol: adran 10 'Welsh taxpayers for social security or child support purposes', adran 11 'Amendments to the definition of a Scottish taxpayer', ac adran 22 'Budgetary procedures'; fodd bynnag mae Gweinidogion Cymru wedi penderfynu cynnwys cynnydd tuag at gyflawni adran 22 yn yr adroddiad hwn.

- yn rhoi sefydlogrwydd a sicrwydd i drethdalwyr, gyda newidiadau'n amodol ar ymgynghori trylwyr â budd-ddeiliaid.

Rwy'n rhoi pwyslais penodol ar ymwneud agos â budd-ddeiliaid - er enghraifft drwy ymgynghoriadau cyhoeddus ar gasglu a rheoli trethi, y Dreth Trafodiadau Tir a'r Dreth Gwareidiadau Tirlenwi, drwy fy Ngrŵp Cynghori ar Drethi, Fforwm Trethi a Grwpiau Arbenigwyr Technegol, drwy ddigwyddiadau sydd wedi'u trefnu ar gyfer grwpiau penodol o fudd-ddeiliaid, a thrwy weithio gyda Phwyllgor Cyllid y Cynulliad Cenedlaethol. Rwy'n ymrwymedig hefyd i roi diweddariadau rheolaidd ar gynnydd i'r Cynulliad ac, wrth i'r rhaglen ddatblygu, diweddariadau fwyfwy i'r cyhoedd yn ehangach, gan anelu at ddarparu ar gyfer gwahanol lefelau o ddiddordeb ac arbenigedd.

Mae'r pwerau cyllidol newydd yn rhoi'r cyfle i ni ail-lunio trethi yng Nghymru fel eu bod yn cyfateb yn well i'n hanghenion a'n hamgylchiadau. Fodd bynnag, ni ddylem geisio cyflwyno newid er mwyn newid. Rwy'n ymwybodol iawn o ba mor integredig yw economiau Cymru a Lloegr - ac o faint o bobl sy'n teithio ar draws y ffin rhwng ein gwledydd yn ddyddiol - gymaint mwy felly na rhwng yr Alban a Lloegr. Ni fydd cyfundrefn dreth Cymru yn gweithredu mewn gwagle; dylem roi sylw arbennig i faterion trawsffiniol posibl a allai effeithio ar ein busnesau, ein gweithwyr a'r gymuned yn ehangach.

Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf gosodwyd sylfaen gref ar gyfer y gwaith sydd i ddod. Mae'r adroddiad hwn yn amlinellu'r datblygiadau allweddol wrth i ni symud ymlaen tuag at roi pwerau trethu a benthyca newydd Cymru ar waith.

Jane Hutt AC
Y Gweinidog Cyllid a Busnes y Llywodraeth

Diben yr adroddiad hwn

Mae Deddf Cymru 2014⁴, i raddau helaeth, yn cynnwys darpariaethau yn ymwneud â chyllid (megis datganoli trethi a phwerau benthyc) a materion cyfansoddiadol (er enghraifft etholiadau'r Cynulliad ac aelodaeth o'r Cynulliad).

Yn unol ag adran 23 y Ddeddf, mae'n ofynnol i Weinidogion Cymru ac Ysgrifennydd Gwladol Cymru baratoi adroddiadau cynnydd blynnyddol ar wahân ar y darpariaethau ariannol sydd wedi'u cynnwys yn Rhan 2 y Ddeddf. Mae gofyn cyhoeddi'r adroddiadau bob blwyddyn cyn y dyddiad pan gafodd y Ddeddf Gydsyniad Brenhinol (17 Rhagfyr 2014), gyda'r adroddiad terfynol i'w gyflwyno flwyddyn i'r diwrnod pan roddir y ddarpariaeth derfynol ar waith, neu cyn gynted ag sy'n ymarferol wedi hynny. Yn benodol, mae'r Ddeddf yn nodi y dylai'r adroddiadau gynnwys y wybodaeth ganlynol:

- (a) crynodeb o'r camau a gymerwyd tuag at roi Rhan 2 ar waith;
- (b) crynodeb o'r camau y dylid eu cymryd tuag at roi'r darpariaethau ar waith;
- (c) asesiad o weithrediad y rhai hynny o ddarpariaethau Rhan 2 sydd wedi'u rhoi ar waith;
- (d) asesiad o weithrediad y pwerau eraill i ddatganoli trethi i'r Cynulliad neu i newid pwerau Gweinidogion Cymru i fenthyca arian, a gweithrediad unrhyw newidiadau eraill sy'n effeithio ar y darpariaethau a fewnosodwyd neu a ddiwygiwyd gan y Rhan hon;
- (e) datganiad o effaith y Rhan hon ar swm unrhyw daliadau a wnaed gan yr Ysgrifennydd Gwladol dan adran 118 Deddf Llywodraeth Cymru 2006 (taliadau i Gronfa Gyfunol Cymru); ac
- (f) unrhyw faterion eraill sy'n ymwneud â'r ffynonellau refeniw ar gyfer Llywodraeth Cymru y mae awdur yr adroddiad yn ystyried y dylid tynnu sylw'r Senedd neu'r Cynulliad tuag atynt.

Ar y cam cynnar hwn o safbwyt rhoi'r darpariaethau ar waith, mae'r adroddiad cyntaf yn canolbwytio ar (a) a (b).

Yn unol ag Adran 23 Deddf Cymru 2014, bydd copïau o'r adroddiad hwn yn cael eu rhoi gerbron y Cynulliad Cenedlaethol a'u hanfon at Ysgrifennydd Gwladol Cymru.

⁴ Mae Deddf Cymru 2014 ar gael ar wefan gov.uk:
<http://www.legislation.gov.uk/cy/ukpga/2014/29/contents/enacted>

Trethi datganoledig

1. Mae'r adran hon yn disgrifio'r cynnydd a wnaed o ran rhoi'r pwerau ar waith i ddatganoli Treth Dir y Dreth Stamp a'r Dreth Dirlenwi yn llawn i Gymru, a'r gwaith pellach y bwriedir ei wneud. Mae'n cyfeirio at y camau a gymerwyd tuag at sefydlu trefniadau ar gyfer casglu a rheoli'r trethi datganoledig, gan gynnwys rôl bosibl Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi yn y dyfodol, yr effeithiau ar grant bloc Cymru a'r cyfle ar gyfer trethi datganoledig newydd yn y dyfodol.
2. Roedd y Papur Gorchymyn a gyhoeddwyd gan Lywodraeth y DU ar y cyd â Bil Cymru, ym mis Mawrth 2014, yn cadarnhau y byddai trethi'r DU sy'n cael eu datganoli i Gymru yn cael eu 'diffodd' o Ebrill 2018.⁵ Ar y pwynt hwnnw, byddai'r trethi Cymreig newydd sy'n cymryd eu lle yn cael eu cyflwyno, a'r refeniw'n trosglwyddo i Lywodraeth Cymru (yn hytrach na Llywodraeth y DU, fel y mae ar hyn o bryd), a gostyngiad cyfatebol yn cael ei wneud i grant bloc Cymru.
3. Gellir crynholi'r prif feisydd gweithgarwch yn arwain at y cam hwnnw fel a ganlyn:
 - cynllunio trethi Cymreig i gymryd lle rhai'r DU;
 - sefydlu trefniadau ar gyfer casglu a rheoli'r trethi datganoledig; a
 - chytuno ar faint yr addasiad i'r grant bloc.

Cynllunio trethi Cymreig i gymryd lle rhai'r DU

4. Ym mis Tachwedd 2014, cyhoeddodd y Gweinidog Cyllid a Busnes y Llywodraeth bedair egwyddor allweddol a fyddai'n sail i ddull Llywodraeth Cymru o ymwneud â pholisi treth. Byddai'r dull:
 - yn deg i fusnesau neu unigolion sy'n talu trethi;
 - yn syml gyda rheolau clir fydd yn ceisio lleihau cymaint â phosibl ar y costau cydymffurfio a gweinyddu;
 - yn cefnogi twf a swyddi, a fydd yn ei dro yn helpu i fynd i'r afael â thlodi; ac
 - yn rhoi sefydlogrwydd a sicrwydd i drethdalwyr, gydag unrhyw newidiadau yn amodol ar ymgynghori trylwyr gyda budd-ddeiliaid.
5. Bydd polisi a strategaeth trethi datganoledig yn cael eu pennu gan Weinidogion Cymru, ond i helpu i lywio'r broses hon mae Llywodraeth Cymru wedi sefydlu Grŵp Cynghori ar Drethi Gweinidogol, Fforwm Trethi a Grwpiau Arbenigwyr Technegol, gan fanteisio ar ystod eang o arbenigedd. Ceir rhagor o fanylion am y Grŵp Cynghori ar Drethi a'r Fforwm Trethi yn Atodiad 1.
6. Yn gynnar yn 2015, cyhoeddodd y Gweinidog Cyllid a Busnes y Llywodraeth y byddai Llywodraeth Cymru yn cyflwyno'r Dreth Trafodiadau Tir i gymryd lle Treth Dir y Dreth Stamp, a'r Dreth Gwareidiadau Tirlenwi i gymryd lle'r Dreth Dirlenwi.⁶
7. Cyhoeddwyd yr ymgynghoriad ar Dreth Trafodiadau Tir ym mis Chwefror 2015 a pharhaodd tan fis Mai 2015. Cafodd Llywodraeth Cymru 38 o ymatebion i'r

⁵ 'Wales Bill: financial Empowerment and accountability' Cm 8838, para 16. Ar gael ar: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/294471/Wales_Bill_Command_Paper_-_Welsh.pdf

⁶ Datganiadau Ysgrifenedig gan Weinidogion a gyhoeddwyd ar 15 Ionawr 2015 a 4 Chwefror 2015: <http://gov.wales/about/cabinet/cabinetstatements/2015/landtax/?lang=cy> <http://gov.wales/about/cabinet/cabinetstatements/2015/landfilldisposaltax/?lang=cy>

ymgyngoriad gan ystod o fudd-ddeiliaid, gan gynnwys busnesau, gweithwyr proffesiynol ym maes trethi a'r gyfraith, a budd-ddeiliaid ehangach. Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ymatebion yr ymgyngoriad a dadansoddiad ohonynt ar 15 Medi, ynghyd â Datganiad Ysgrifenedig gan y Gweinidog Cyllid a Busnes y Llywodraeth oedd yn nodi mai'r neges allweddol ar gyfer budd-ddeiliaid oedd pwysigrwydd cysondeb gyda Threth Dir y Dreth Stamp.

8. Bu i fwyafrif y rhai a ymatebodd i'r ymgyngoriad dynnu sylw at effaith gadarnhaol system cyfradd ymylol Treth Dir y Dreth Stamp, a gyflwynwyd gan Lywodraeth y DU ar gyfer eiddo preswyl ym mis Rhagfyr 2014, yn dilyn y penderfyniad gan Lywodraeth yr Alban i ddefnyddio system cyfradd ymylol ar gyfer y Dreth Trafodiadau Tir ac Adeiladau. Roedd hyn yn cefnogi'r penderfyniad yr oedd Gweinidogion Cymru eisoes wedi'i wneud i drethu eiddo preswyl ar sail ymylol dan y Dreth Trafodiadau Tir.
9. Cadarnhaodd y Gweinidog hefyd y byddai dull presennol Treth Dir y Dreth Stamp o ymwneud â phartneriaethau, ymddiriedolaethau a chwmnïau, a rhyddhad ac eithriadau, yn cael ei gadw yn gyffredinol. Bu i'r ymatebion i'r ymgyngoriad dynnu sylw at y ffaith fod cymuned fusnes Cymru yn deall hyn yn dda, a byddai'n rhoi'r cysondeb y mae ar fusnesau ei eisiau. At hynny, bydd hefyd yn cynorthwyo pontio llyfn ar gyfer y farchnad eiddo, gan alluogi unigolion a busnesau i gynllunio'n hyderus ar gyfer y dyfodol.
10. Cadarnhawyd hefyd y byddai Llywodraeth Cymru, wedi iddi ymgyngori ar werth tebygol rheol osgoi treth gyffredinol ar gyfer y trethi datganoledig newydd, yn datblygu rheol osgoi trethi Gymreig mewn perthynas â'r ddwy dreth ddatganoledig. Byddai hyn yn rhoi neges glir ac arf i atal ac ymdrin ag unrhyw osgoi trethi. Lle y Llywodraeth nesaf fydd ystyried hyn wrth iddynt gyflwyno'r ddeddfwriaeth ar gyfer y trethi penodol wedi'r etholiad nesaf.
11. Cynhaliwyd yr ymgyngoriad ar Dreth Gwareidiadau Tirlenwi rhwng Chwefror a Mai 2015. Cafwyd bron i 300 o ymatebion, o'r diwydiant gwastraff (gan gynnwys Gweithredwyr Safleoedd Tirlenwi), cyrff amgylcheddol a'r trydydd sector yn ogystal ag arbenigwyr treth. Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru yr ymatebion i'r ymgyngoriad a dadansoddiad ohonynt ar 15 Medi, ynghyd â Datganiad Ysgrifenedig gan y Gweinidog Cyllid a Busnes y Llywodraeth.
12. Bu i ymatebion i'r ymgyngoriad dynnu sylw at effaith bosibl gwahaniaethau materol rhwng y cyfraddau treth a godir yng Nghymru ac yn Lloegr ar 'dwristiaeth gwastraff'. Roedd nifer o feysydd eraill lle byddai cysondeb o ran ymdrin â threth dirlenwi yn bwysig i Weithredwyr Safleoedd Tirlenwi a'r diwydiant gwastraff yn ehangach.
13. Y maes allweddol y mae Llywodraeth Cymru eisiau gwella ar y Dreth Dirlenwi bresennol ynddo yw'r bwriad i addasu'r cydbwysedd risg fel bod canlyniadau peidio â chydymffurfio yn drech na'r elw sydd i'w wneud o weithgarwch gwastraff anghyfreithlon. Roedd cefnogaeth gref ymhliith y rhai a ymatebodd i'r ymgyngoriad o blaid ymestyn y diffiniad o safle tirlenwi i gynnwys gollwng gwastraff yn anghyfreithlon o fewn cwmpas y dreth.
14. Roedd dros hanner yr ymatebion i'r ymgyngoriad yn ymwneud â lles y gymuned, a chyhoeddodd y Gweinidog ei bwriad i ddyrannu cyfran o refeniw y Dreth Gwareidiadau Tirlenwi i fentrau lles cymunedol a chanddynt ffocws amgylcheddol ac a fydd yn cynnwys prosiectau bioamrywiaeth a phrosiectau lleihau gwastraff. Gellid

cyflawni hyn drwy gyfrwng Cynllun Cymunedol y Dreth Gwareidiadau Tirlenwi. Mae Llywodraeth Cymru yn archwilio datblygiad cynllun o'r fath, gan sicrhau ei fod yn cyd-fynd â nodau Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, ac ystyried opsiynau ar gyfer symleiddio gweinyddu, a cheisio sicrhau bod cymaint o nawdd â phosibl yn cyrraedd cymunedau.

15. Disgwylir y bydd y ddeddfwriaeth i gyflwyno'r trethi newydd yn cael ei chyflwyno gan Lywodraeth newydd Cymru wedi etholiadau'r Cynulliad ym mis Mai 2016. Gwneir penderfyniadau ar gyfraddau a bandiau treth yn agosach at fis Ebrill 2018, pan ellir ystyried y sefyllfa economaidd ar y pryd.

Sefydlu trefniadau ar gyfer casglu a rheoli'r trethi datganoledig

16. Ymgynghorodd Llywodraeth Cymru ar gasglu a rheoli trethi datganoledig yng Nghymru o fis Medi tan fis Rhagfyr 2014, er mwyn cael safbwytiau ar ei chynigion i weinyddu trethi datganoledig. Ym mis Chwefror 2015 cyhoeddodd y Gweinidog Cyllid a Busnes y Llywodraeth grynodeb o ymatebion i'r Papur Gwyn, ac ar 13 Gorffennaf 2015 cyflwynodd y Gweinidog Fil Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) i'r Cynulliad Cenedlaethol. Mae'r Bil yn darparu ar gyfer sefydlu adran anweinidogol newydd, Awdurdod Cyllid Cymru, a fydd yn gyfrifol yn ôl y gyfraith am gasglu a rheoli'r trethi datganoledig newydd. Bydd hwn yn gweithredu ar wahân i Weinidogion Cymru er mwyn sicrhau bod gwybodaeth trethdalwyr yn cael ei rheoli'n gyfrinachol ac yn briodol. Bydd Gweinidogion Cymru yn cadw trosolwg strategol ar y corff i sicrhau ei fod yn casglu trethi datganoledig Cymru yn unol â blaenoriaethau strategol y Gweinidogion. Mae'r Bil hefyd yn caniatáu i ACC ddirprwyo unrhyw rai o'i swyddogaethau i unrhyw gorff trwy gyfrwng rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru.
17. Mae'r Bil yn darparu hefyd ar gyfer strwythur corfforaethol ACC, a'i gysylltiadau â'r Cynulliad Cenedlaethol, Archwilydd Cyffredinol Cymru ac Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru. Mae'n ei gwneud hi'n ofynnol i ACC gynhyrchu Siarter o safonau a gwerthoedd ar gyfer y trethdalwr a'r awdurdod treth, ac ymgynghori arni.
18. Mae'r Bil yn rhoi pwerau a dyletswyddau i'r awdurdod i'w alluogi i gasglu a rheoli trethi datganoledig sy'n gyson ag awdurdodau treth eraill y DU (Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi a Revenue Scotland). Mae'r rhain yn cynnwys:
 - cyflwyno ffurflenni treth a'r ddyletswydd ar drethdalwyr i gadw cofnodion;
 - cynnal ymholaethau ac asesiadau i bennu faint o dreth ddatganoledig sy'n ddyledus;
 - codi cosbau a, dan rai amgylchiadau, talu llog;
 - yr hawl i adolygu ac apelio;
 - pwerau ymchwilio a gorfodi sifil, gan ganiatáu i ACC fynnu cael gwybodaeth a mynd i mewn i eiddo a'u harchwilio.
19. Dechreuodd y craffu ar y Bil ar 17 Medi 2015 ac mae'n cael ei gynnal gan Bwyllgor Cyllid y Cynulliad Cenedlaethol⁷. Mae Llywodraeth Cymru'n gobeithio sicrhau Cydsyniad Brenhinol i'r Bil erbyn mis Ebrill 2016.

⁷ Mae rhagor o wybodaeth ar gael ar wefan y Cynulliad Cenedlaethol ar: <http://www.senedd.cynulliad.cymru/mgIssueHistoryHome.aspx?Id=12989>

20. Mae Llywodraeth Cymru yn awyddus i sicrhau bod trethdalwyr datganoledig, busnesau a gweithwyr proffesiynol, a chymunedau Cymru, yn ymwybodol ein bod yn symud at y trethi newydd hyn, ac yn chwarae rhan lawn yn eu datblygiad. Bydd y Gweinidog Cyllid a Busnes y Llywodraeth yn cyhoeddi papur Trysorlys ar drethi Cymreig yn gynnar yn 2016, er mwyn dechrau'r broses o ymgysylltu'n ehangach ar ddatganoli trethi, diwylliant trethdalwyr ac i gefnogi Awdurdod Cyllid newydd Cymru i ddatblygu Siarter Trethdalwyr i'w chyhoeddi cyn Ebrill 2018.

Cost casglu a rheoli trethi datganoledig

21. Mae Llywodraeth y DU wedi cadarnhau nad yw'n fodlon trosglwyddo i Gymru y cyllid fyddai'n angenrheidiol i dalu am weinyddu cyfrifoldebau cyllidol newydd Cymru. Llywodraeth Cymru, felly, fydd yn gorfol ysgwyddo cost ychwanegol sefydlu a gweithredu'r trefniadau casglu a rheoli ar gyfer trethi datganoledig.
22. Yn dilyn ymgynghoriad, gan gynnwys ystyried ymchwiliad gan Bwyllgor Cyllid y Cynulliad Cenedlaethol ym mis Mai 2015, cyhoeddodd y Gweinidog Cyllid a Busnes y Llywodraeth y dull yr oedd hi'n ei *ffafrio* ar gyfer casglu a rheoli'r trethi datganoledig ar 30 Mehefin 2015.
- Ar gyfer y Dreth Trafodiadau Tir: byddai ACC yn gweithio gyda Chyllid a Thollau Ei Mawrhydi (CTHEM) - CThEM yn gwneud y gwaith trafodol a'r gwaith cydymffurfio arferol, ac ACC y gwaith cydymffurfio cymhleth, y gwaith osgoi a'r gwaith gorfodi.
 - Ar gyfer y Dreth Gwarediadau Tirlenwi: byddai ACC yn gweithio gyda Chyfoeth Naturiol Cymru (CNC) - CNC yn cyflawni'r swyddogaethau cydymffurfio a gorfodi, ac ACC y gweithgarwch casglu a rheoli.
23. Gwneir penderfyniad terfynol ar y trefniadau hyn ar gyfer 2018 wedi etholiadau Mai 2016, ac awgrymodd y Gweinidog y dylai'r holl drefniadau gael eu hadolygu wedi iddynt fod yn weithredol am dair i bum mlynedd (2021-23).
24. Argymhellodd y Pwyllgor Cyllid yn eu hymchwiliad y dylai Llywodraeth Cymru roi diweddarriadau bob chwe mis ar gynnydd o ran cyflwyno Awdurdod Cyllid Cymru. Mae'r adroddiad hwn yn rhoi'r diweddarriad cyntaf o blith y rheini.
25. Ar 4 Tachwedd 2015, ysgrifennodd y Gweinidog Cyllid a Busnes y Llywodraeth at Bwyllgor Cyllid y Cynulliad gydag amcan cychwynnol o gostau'r trefniadau casglu a rheoli ar gyfer y trethi datganoledig. Roedd y rhain yn cynnwys costau sefydlu o £4.8 miliwn i £6.3 miliwn dros y cyfnod 2016/17 hyd at 2018/19, a chostau gweithredu o £2.8 miliwn i £4 miliwn y flwyddyn, gan ddechrau yn 2018-19. Cadarnhaodd y Gweinidog y byddai'r amcangyfrifon cost yn cael eu mireinio mewn trafodaethau gyda Chyllid a Thollau Ei Mawrhydi a Chyfoeth Naturiol Cymru mewn perthynas â safonau gwasanaeth, materion TGCh a phenderfyniadau polisi y cytunir arnynt wrth i'r biliau ar gyfer y Dreth Trafodiadau Tir a'r Dreth Gwarediadau Tirlenwi fynd drwy'r Cynulliad. Cadarnhaodd y Gweinidog ei bod yn disgwyl y byddai Llywodraeth nesaf Cymru yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor Cyllid yn rheolaidd, yn enwedig yng nghyd-destun yr adroddiadau chwe misol ar gyflwyno.

Cytuno ar faint yr addasiad i'r grant bloc

26. Erbyn 2018, mae'r incwm o'r ddwy o drethi'r DU y bydd trethi Cymreig newydd yn cymryd eu lle yn debygol o fod tua £300 miliwn. Felly bydd angen cytuno ar ostyngiad cyfatebol i grant bloc Cymru - i'w 'wrthbwys' - ymlaen llaw.
27. Cafodd yr egwyddorion a fyddai'n sail i'r trafodaethau sydd i ddod rhwng Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU ar gyfrifo'r gostyngiad eu hystyried yng nghyfarfod cyntaf Cyd-bwyllgor y Trysorlysoedd (gweler isod), 20 Hydref 2014. Bydd trafodaethau manylach ar hyn yn cael eu cynnal yn y flwyddyn sydd i ddod.

Creu trethi datganoledig ychwanegol

28. Mae'r Ddeddf⁸ yn darparu ar gyfer creu trethi datganoledig newydd drwy gyfrwng Ei Mawrhydi'n cyflwyno Gorchymyn yn y Cyfrin Gyngor. Ni ellir gwneud argymhelliaid i'w Mawrhydi gyflwyno Gorchymyn yn y Cyfrin Gyngor nes bod drafft o'r offeryn statudol sy'n cynnwys y Gorchymyn wedi'i osod gerbron Tŷ'r Cyffredin, Tŷ'r Arglwyddi a'r Cynulliad Cenedlaethol, ac wedi'i gymeradwyo drwy gynnig ym mhob un ohonynt.
29. Mae Papur Gorchymyn Bil Cymru a gyhoeddwyd gan Lywodraeth y DU yn 2014⁹ yn amlinellu'r mein prawf y byddai Llywodraeth y DU yn eu defnyddio i asesu unrhyw gynnig am dreth newydd. Ar hyn o bryd nid oes gan Lywodraeth Cymru unrhyw gynlluniau i ddatblygu cynigion am dreth ddatganoledig newydd.

Cyd-bwyllgor y Trysorlysoedd

30. Fel y disgrifiwyd ym Mhapur Gorchymyn Bil Cymru, mae Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU wedi sefydlu Cyd-bwyllgor y Trysorlysoedd er mwyn rhoi trosolwg Gweinidogol ar y gwaith o ddatganoli pwerau cyllidol. Maeaelodaeth y Cyd-bwyllgor yn cynnwys Gweinidog Cyllid Cymru, Ysgrifennydd Gwladol Cymru, Prif Ysgrifennydd y Trysorlys ac Ysgrifennydd Ariannol y Trysorlys. Cyfarfu'r Cyd-bwyllgor am y tro cyntaf, a'r unig dro hyd yma, ar 20 Hydref 2014.

⁸ Bu i Ddeddf Cymru 2014 ddiwygio Deddf Llywodraeth Cymru 2006 drwy fewnosod adran 116C - 'Power to add new devolved taxes'.

⁹ 'Wales Bill: financial Empowerment and accountability' Cm 8838, tudalen 22. Ar gael ar: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/294471/Wales_Bill_Command_Paper_-_Welsh.pdf

Benthyc a

31. Mae'r adran hon yn disgrifio'r cynnydd a wnaed i roi pwerau benthyc a newydd Cymru ar waith (adrannau 20-21 Deddf Cymru 2014).
32. Bydd y pwerau benthyc a newydd yn cael eu rhoi ar waith drwy gyfrwng Gorchymyn Cychwyn a wneir gan y Trysorlys ar y cyd â datganoli Treth Dir y Dreth Stamp a'r Dreth Dirlenwi, sydd wedi'i gynllunio ar gyfer Ebrill 2018. Fodd bynnag, yn y Papur Gorchymyn oedd yn cyd-fynd â chyhoeddi Bil Cymru, mae Llywodraeth y DU wedi cytuno y gall Llywodraeth Cymru ddefnyddio ei phwerau benthyc presennol, mwy cyfyngedig, i symud ymlaen â gweliannau i'r M4 (os yw'n dewis gwneud hynny).

Benthyc Cyfalaf

33. Bydd adran 20 y Ddeddf yn galluogi Gweinidogion Cymru i fenthyca, yn amodol ar gymeradwyaeth Trysorlys EM, hyd at gyfanswm o £500 miliwn i gwrdd â gwariant cyfalaf. O fewn y terfyn hwnnw, mae Papur Gorchymyn Bil Cymru 2014 yn caniatáu i Lywodraeth Cymru fenthyca hyd at £125 miliwn y flwyddyn. Mae Papur Gorchymyn Bil Cymru 2014¹⁰ yn cyfyngu ffynonellau'r benthyc a'r Gronfa Benthyciadau Cenedlaethol (trwy gyfrwng Llywodraeth y DU) neu fanciau masnachol, gan nodi ar yr un pryd fod Llywodraeth y DU yn barod i ystyried y ddadl o blaid Cymru'n cyhoeddi bondiau.
34. Mae adran 20 (5) y Ddeddf yn gwneud darpariaeth i Ysgrifennydd Gwladol Cymru, trwy orchymyn a chyda chaniatâd Trysorlys EM, amrywio'r modd y gall Gweinidogion Cymru fenthyca arian. Bu i Bapur Gorchymyn 'Proses Dydd Gŵyl Dewi' Llywodraeth y DU, a gyhoeddwyd yn Chwefror 2015, gytuno i ychwanegu'r opsiwn o ariannu drwy fondiau.¹¹ Bydd angen deddfu ar hyn cyn i'r pwerau benthyc cyfalaf ddod ar gael ym mis Ebrill 2018.
35. Mae adran 21 yn darparu ar gyfer diddymu'r pwerau benthyc yn Atodlen 3 Deddf Awdurdod Datblygu Cymru 1975. Nid oes unrhyw ddefnydd ymarferol i'r pŵer benthyc a hwn (a etifeddwyd gan Weinidogion Cymru yn sgil uno Awdurdod Datblygu Cymru â Chynulliad Cenedlaethol Cymru), gan y gallai unrhyw incwm fyddai'n cael ei godi fel hyn basio'n uniongyrchol i Gronfa Gyfunol y DU. Mae Llywodraeth y DU, fodd bynnag, wedi cytuno i ganiatáu i Lywodraeth Cymru fenthyca dan y pŵer hwn at ddibenion ariannu gweliannau i'r M4 yn ne-ddwyrain Cymru hyd nes y daw'r pwerau benthyc a newydd i rym (yn Ebrill 2018).
36. Mae Llywodraeth Cymru yn ystyried opsiynau o ran sut i fynd ati i gyflwyno pwerau benthyc cyfalaf a'r mecanweithiau a'r prosesau fydd yn ofynnol er mwyn i'r pwerau hynny weithredu'n effeithiol. Bydd hyn yn cynnwys y dull o adrodd ar ariannu gwariant cyfalaf a lefelau'r ad-daliadau dyled a'r ymrwymiadau sy'n weddill.

¹⁰ 'Wales Bill: Financial Empowerment and Accountability' a gyhoeddwyd ym mis Mawrth 2014:

https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/294471/Wales_Bill_Command_Paper_-_Welsh.pdf

¹¹ Yn dilyn trafodaethau rhwng Llywodraeth y DU i ymestyn pwerau benthyc Llywodraeth Cymru i gynnwys cyhoeddi bondiau yn y Papur Gorchymyn 'Powers for a purpose: towards a lasting devolution settlement for Wales' (Cm 9020), 27 Chwefror 2015, pennod 4, tudalen 51:

<https://www.gov.uk/government/publications/powers-for-a-purpose-towards-a-lasting-devolution-settlement-for-wales.cy>

37. Mae Llywodraeth y DU wedi ymrwymo i adolygu terfyn uchaf benthyca cyfalaf Llywodraeth Cymru ym mhob Adolygiad o Wariant, ar sail yr amgylchiadau economaidd a chyllidol, a lefel y trethiant datganoledig. Disgwyli'r adolygiad yn awr yn dilyn Adolygiad o Wariant 2015.

Benthyca refeniw

38. Mae adran 20 y Ddeddf yn galluogi Gweinidogion Cymru i fenthyca hyd at £500 miliwn i reoli llif arian - gan gynorthwyo i leddfu amrywiadau mewn derbyniadau treth a mynd i'r afael â cham-gymharu dros dro rhwng trethi a gwariant. O fewn y terfyn, mae Papur Gorchymyn Bil Cymru 2014 yn caniatáu i Lywodraeth Cymru fenthyca hyd at £200 miliwn y flwyddyn.
39. Mae Papur Gorchymyn Bil Cymru 2014 hefyd yn amlinellu gweithrediad Cronfa Arian wrth Gefn newydd, a fydd yn cynorthwyo Llywodraeth Cymru i reoli anwadalwydd drwy ddarparu mecanwaith ar gyfer cynilo 'refeniw gwarged' - h.y. derbyniadau treth sy'n uwch na'r rhagolygon. Byddai'n rhaid defnyddio unrhyw warged yn y lle cyntaf i ad-dalu unrhyw fenthyca presennol sy'n weddill, ac wedi hynny gellir naill ai dalu unrhyw warged sy'n weddill i gronfa arian wrth gefn neu ei ddefnyddio i ariannu gwariant cyhoeddus ychwanegol ar faterion datganoledig.
40. Yn rhan o'r addasiad a wnaed i alluogi datganoli Ardrethi Annomestig yn llawn i Gymru (Ebrill 2015), ychwanegodd Llywodraeth y DU £98.5 miliwn at Gronfa Arian wrth Gefn newydd Llywodraeth Cymru. Bydd yr arian hwn ar gael i'w ddefnyddio i fynd i'r afael ag anwadalwydd mewn trethi datganoledig yn y dyfodol.
-

terfyn ariannu isaf ar gyfer Cymru, er na roddodd unrhyw fanylion - gan ymrwymo i gytuno i hyn yn yr Adolygiad o Wariant nesaf.¹⁶

45. Yn Adolygiad o Wariant 2015, cyhoeddodd Llywodraeth y DU y byddai'r terfyn ariannu isaf ar gyfer Cymru yn cael ei osod ar 115% o wariant cyfartalog yn Lloegr ar gyfer cyfnod yr Adolygiad o Wariant (h.y. hyd at ddiwedd 2019-20). Yna bydd y terfyn ariannu isaf hwn yn cael ei ailosod yn yr Adolygiad o Wariant nesaf. Nid yw hyn, wrth gwrs, yn mynd i'r afael ag ariannu Cymru yn y tymor hir ac mae'n golygu y bydd risg o gydgyfeiriant unwaith eto pan fydd gwariant yn cynyddu eto.
-

¹⁶ Mae'r ymrwymiad hwn wedi'i nodi ym Mhapur Gorchymyn Llywodraeth y DU 'Powers for a purpose: towards a lasting devolution settlement for Wales' (Pennod 4, tudalen 50):

[https://www.gov.uk/government/publications/powers-for-a-purpose-towards-a-lasting-devolution-settlement-for-wales.cy](https://www.gov.uk/government/publications/powers-for-a-purpose-towards-a-lasting-devolution-settlement-for-wales)

Gweithdrefnau cyllidebol

46. Nid oes angen adroddiad ar gynnydd tuag at sefydlu gweithdrefnau cyllidebol newydd ar gyfer y Cynulliad (adran 22) dan Ddeddf Cymru 2014, ond mae Llywodraeth Cymru o'r farn ei bod yn briodol adolygu cynnydd.
47. Er mwyn rhoi darpariaethau ariannol Deddf Cymru 2014 ar waith mae angen newidiadau i weithdrefnau cyllidebol yng Nghymru. Adroddodd y Pwyllgor Cyllid ar ei ymchwiliad i 'Arfer Orau mewn Prosesau Cyllidebol' ym mis Mawrth 2015 a bu ei argymhellion yn ddefnyddiol o ran datblygu'r gweithdrefnau newydd.
48. Cytunwyd y bydd y newidiadau i'r gweithdrefnau cyllidebol ar gyfer Cyllideb 2018-19 yn cael eu rhoi ar waith trwy ddiwygio Rheolau Sefydlog a'r cytundeb Protocol Cyllideb rhwng Llywodraeth Cymru a'r Pwyllgor Cyllid. Ystyrir cyflwyno deddfwriaeth, megis Bil Fframwaith Ariannol yn cynnwys trefniadau cyllidebol a threfniadau atebolwydd, yng nghyd-destun y setliad datganoli i'r dyfodol.
49. Mae Llywodraeth Cymru'n gweithio gyda Chomisiwn y Cynulliad i ddatblygu gweithdrefnau cyllidebol diwygiedig. Yn ogystal ag ymgorffori'r newidiadau angenreidiol sy'n ofynnol o ganlyniad i ddatganoli pwerau trethu a benthyca dan Ddeddf Cymru 2014, bydd hyn hefyd yn ystyried yr amserlen ar gyfer craffu ar y gyllideb a'i chymeradwyo, a'r posibilrwydd o symud i broses gyllidebol ac iddi ddau gam.
50. Mae Llywodraeth Cymru'n parhau i weithio i wella ei dull o ymwneud â chyllidebau ac, yn enwedig, sut mae'n cyflwyno ei chynigion a pha mor dryloyw ydynt. Yn ogystal â'r newidiadau sy'n codi o Ddeddf Cymru 2014, mae rhoi Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 ar waith yn golygu bod angen diwygio'r modd y mae Llywodraeth Cymru yn cynllunio, yn cyllidebu ac yn adrodd ar berfformiad. Dyma gyfle pellach i egluro'r cysondeb rhwng dangosyddion, canlyniadau a phenderfyniadau cyllideb, ac mae'n hanfodol fod yna lwybr clir rhwng nodau a blaenoriaethau'r Llywodraeth a chynlluniau'r cyrff cyhoeddus y mae'n eu hariannu.
51. Ymysg gwelliannau pellach mae cysoni cynnig cyllideb blynnyddol a chyfrifon cyfunol Llywodraeth Cymru ag eiddo terfyn cyllideb Trysorlys EM. Mae goblygiadau hyn yn cael eu hystyried ar hyn o bryd a bydd Llywodraeth Cymru yn cysylltu ag Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru yn y man.

Darogan refeniw

52. Mae Llywodraeth y DU wedi gofyn i'r Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol ddarogan derbyniadau Cymru ar gyfer y ddwy dreth fydd yn cael eu datganoli i Gymru - Treth Dir y Dreth Stamp a'r Dreth Dirlenwi. Cynhyrchodd y Swyddfa ragolygon am y tro cyntaf ym mis Rhagfyr 2014 ac mae wedi ailadrodd yr ymarfer i gyd-fynd â Chyllidebau Mawrth a Gorffennaf 2015 ac Adolygiad o Wariant 2015.
53. Bydd Llywodraeth Cymru yn creu ei rhagolygon ei hun o refeniw treth ar gyfer y trethi a ddaw yn lle rhai'r DU - y Dreth Trafodiadau Tir a'r Dreth Gwareidiadau Tirlenwi - o 2018-19 ymlaen.
54. Nid oes gan Lywodraeth Cymru unrhyw gynlluniau ar hyn o bryd i sefydlu ei Chomisiwn Ariannol ei hun, er y bydd hyn yn parhau i gael ei adolygu wrth i faterion symud yn eu blaen.

Atodiad 1

Y Grŵp Cynghori ar Drethi a'r Fforwm Trethi

Y Grŵp Cynghori ar Drethi

Mae'r Grŵp Cynghori ar Drethi yn rhoi cyngor strategol i Weinidogion Cymru ar bolisi a gweinyddu trethi ac yn ystyried yr effaith y gall polisiau newydd ei chael ar bobl Cymru. Mae ei aelodaeth yn cynrychioli ystod eang o safbwytiau ac arbenigedd er mwyn sicrhau bod anghenion pobl Cymru'n cael eu cynrychioli ar y lefel uchaf. Mae'r grŵp yn cael ei gadeirio gan y Gweinidog Cyllid ac yn cwrdd deirgwaith y flwyddyn.

Cylch gorchwyl

- Rhoi cyngor a chefnogaeth wrth ddatblygu polisi a gweinyddu trethi yng Nghymru;
- rhoi cyngor ar effaith ehangach polisi treth Cymru ar fudd-ddeiliaid ac economi ac adeiladwaith cymdeithasol Cymru; a
- helpu i wella cyfathrebu ar draws ystod o fudd-ddeiliaid o safbwyt polisi a gweinyddu trethi er mwyn helpu i lywio ymgynghoriadau a deddfwriaeth treth Llywodraeth Cymru yn well.

Aelodau

Emma Watkins, CBI Cymru

Ruth Marks, Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru

Janet Jones, Ffederasiwn Busnesau Bach

Robert Lloyd Griffiths, Sefydliad y Cyfarwyddwyr

Dr Victoria Winckler, Sefydliad Bevan

Martin Mansfield, Cyngres yr Undebau Llafur, Cymru

Kay Powell, Cymdeithas y Gyfraith

Y Cynghorydd Aaron Shotton, Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru

Martin Warren, Sefydliad Cyfrifwyr Siartredig Cymru a Lloegr

David Phillips, Y Sefydliad Astudiaethau Cyllid

Andrew Evans, Geldards LLP

Frank Haskew, Sefydliad Cyfrifwyr Siartredig Cymru a Lloegr

Fforwm Trethi

Mae Fforwm Trethi Llywodraeth Cymru yn ymgysylltu â phroffesiynau a chyrff cynrychioliadol perthnasol ar bolisi a gweinyddu trethi. Mae'n darparu sgwrs ddeuffordd gyda gweithwyr proffesiynol ym maes treth am ddatblygiad polisi a deddfwriaeth trethi yng Nghymru. Mae'n cwrdd o leiaf ddwywaith y flwyddyn.

Cylch gorchwyl

- Trafod, Ilywio a rhoi adborth ar ddull Llywodraeth Cymru o ymwneud â datganoli trethi yng Nghymru;
- rhoi cyngor a chefnogaeth ar gyfathrebu ynghylch datblygu polisi a gweinyddu treti yng Nghymru;
- rhoi cyngor ar effaith ehangach polisi treth Cymru ar fudd-ddeiliaid yng Nghymru; a

- gweithio gyda Llywodraeth Cymru i alluogi cyfathrebu ar draws rhwydweithiau sefydledig allweddol ynghylch polisi a gweinyddu trethi.

Aelodau

Daw'r aelodaeth o blith y proffesiynau a'r cyrff hynny y bydd newidiadau mewn gweinyddu trethi yn cael effaith uniongyrchol arnynt. Mae'r rhai sy'n bresennol yn amrywio o un cyfarfod i'r llall, ac yn cynnwys cynrychiolwyr busnes, y sector cyhoeddus a'r trydydd sector. Ymhllith y rhai sydd wedi mynchu cyfarfodydd hyd yn hyn mae cynrychiolwyr y Cyrff canlynol:

- Cymdeithas y Cyfrifwyr Ardystiedig Siartredig
- Cymdeithas y Technegwyr Trethiant
- Ysgol y Gyfraith, Bangor
- Cyngor Caerdydd
- Ysgol y Gyfraith, Caerdydd
- Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth
- Sefydliad Siartredig Trethiant
- Cyngor Conwy
- Cymdeithas y Tirfeddianwyr
- Cymdeithas Tir a Busnesau Cefn Gwlad Cyfyngedig
- Cyngor Gwynedd
- Ffederasiwn Busnesau Bach
- Cyllid a Thollau EM
- Sefydliad Cyfrifwyr Siartredig Cymru a Lloegr
- Y Gofrestrfa Dir
- Cymdeithas y Gyfraith Cymru a Lloegr
- Y Swyddfa Symleiddio Treth
- Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig Cymru
- Asiantaeth y Swyddfa Brisio
- Swyddfa Archwilio Cymru
- Uned Partneriaid Cymdeithasol Cymru
- Ymddiriedolaeth Bywyd Gwyllt Cymru
- Coed Cadw
- Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru
- Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru

Bu'r Gweinidog Cyllid a Busnes y Llywodraeth hefyd yn bresennol mewn ystod eang o gyfarfodydd, seminarau a digwyddiadau eraill ledled Cymru, gan godi ymwybyddiaeth o'r pwerau cyllidol newydd ac annog pobl i gymryd rhan yn y broses datblygu polisi. Ymhllith y rhain mae digwyddiadau a drefnwyd gan CBI Cymru, Sefydliad y Cyfarwyddwyr, Sefydliad Siartredig Trethiant, Cymdeithas y Gyfraith, Ffederasiwn Busnesau Bach a Phrifysgol Bangor.

Atodiad 2

Acronymau a ddefnyddir yn yr adroddiad hwn

ACC Awdurdod Cyllid Cymru

CNC Cyfoeth Naturiol Cymru

CThEM Cyllid a Thollau ei Mawrhydi

Atodiad 3

Gwybodaeth bellach

Mae ystod o wybodaeth bellach am ddatganoli trethi i Gymru ar gael ar wefan Llywodraeth Cymru a gwefannau eraill.

Cynnydd o ran datganoli trethi i Gymru

Mae cyfres Papurau'r Trysorlys - cyhoeddwyd tri hyd yma - yn rhoi gwybodaeth fanylach am y cynnydd o ran datblygu trethi datganoledig, gan gynnwys ffeithiau a ffigurau allweddol am y trethi sy'n cael eu datganoli i Gymru a threthi eraill sydd wedi'u crybwyl fel ymgeiswyr posibl i'w datganoli yn y dyfodol:

<http://gov.wales/funding/financereform/treasury-papers/?skip=1&lang=cy>

Deddfwriaeth a Phapurau Gorchymyn y DU

Deddf Cymru 2014 a Phapur Gorchymyn Deddf Cymru 2014

Deddfwriaeth y DU wnaeth baratoi'r ffordd ar gyfer datganoli pwerau trethu a benthycia i Gymru:

<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2014/29/contents/enacted>

Cafodd rhai agweddu ar y trefniadau ar gyfer datganoli pwerau trethu a benthycia (megis dyddiadau targed, mynediad cynnar i fenthycia a'r dull o fynd ati i greu trethi datganoledig newydd) eu hamlinellu ym Mhapur Gorchymyn Llywodraeth y DU 'Wales Bill: Financial Empowerment and Accountability' a gyhoeddwyd ym mis Mawrth 2014:

<https://www.gov.uk/government/publications/wales-bill>

Papur Gorchymyn Dydd Gŵyl Dewi

Cyhoeddwyd 'Powers for a purpose: towards a lasting devolution settlement for Wales' ym mis Chwefor 2015 ac roedd yn ymrwymo Llywodraeth y DU, ymhlieth pethau eraill, i gyflwyno "a floor in the level of relative funding it provides to the Welsh Government" ac i "consider the case and options for devolving further powers to the Assembly over APD":

<https://www.gov.uk/government/publications/powers-for-a-purpose-towards-a-lasting-devolution-settlement-for-wales>

Deddfwriaeth Gymreig

Bil Casglu a Rheoli Trethi (Cymru)

Diben y Bil Cymreig hwn yw sefydlu'r fframwaith cyfreithiol ar gyfer casglu a rheoli trethi datganoledig yng Nghymru, gan gynnwys sefydlu Awdurdod Cyllid Cymru (ACC):

<http://gov.wales/legislation/programme/assemblybills/tax-collection-and-management/?skip=1&lang=cy>

Treth Trafodiadau Tir a Threth Gwareidiadau Tirlenwi

Disgwylir y bydd Biliau Cynulliad eraill ar y ddwy dreth ddatganoledig (i gymryd lle Treth Dir y Dreth Stamp a'r Dreth Dirlenwi) yn cael eu cyflwyno i'r Cynulliad Cenedlaethol yn

2016. Mae ymgyngoriadau cyhoeddus i helpu i lywio datblygiad y trethi wedi'u cwblhau a chrynodebau o'r ymatebion wedi'u cyhoeddi:

Ymgyngoriad ar y Dreth Trafodiadau Tir:

<http://gov.wales/consultations/finance/land-transaction-tax/?skip=1&lang=cy>

Ymgyngoriad ar y Dreth Gwareidiadau Tirlenwi:

<http://gov.wales/consultations/finance/landfill-disposals-tax/?skip=1&lang=cy>

Ymgysylltu

Grŵp Cynghori ar Drethi

Dan gadeiryddiaeth y Gweinidog Cyllid a Busnes y Llywodraeth, mae'r Grŵp Cynghori ar Drethi yn rhoi cyngor strategol i Lywodraeth Cymru ar bolisi a gweinyddu trethi:

<http://gov.wales/funding/financereform/tax-advisory-group/?skip=1&lang=cy>

Fforwm Trethi

Mae'r Fforwm Trethi yn trafod, yn llywio ac yn rhoi adborth ar ddull Llywodraeth Cymru o ymdrin â datganoli trethi:

<http://gov.wales/funding/financereform/tax-forum/?skip=1&lang=cy>

Cefndir

Comisiwn Annibynnol ar Ariannu a Chyllid i Gymru ('Comisiwn Holtham')

Y ddau adroddiad (2009 a 2010) a deunydd arall a gyhoeddwyd gan y comisiwn a sefydlwyd gan Lywodraeth Cymru i ystyried y mecanwaith ariannu ar gyfer Cymru a sut y gellid ei wella, gan gynnwys y ddadl dros ddatganoli pwerau trethu a benthyca:

<http://gov.wales/funding/financereform/reports/?skip=1&lang=cy>

Datganiad ar y cyd ar ddiwygio ariannu

Cytuno ar y camau nesaf ar drafodaethau am ddiwygio ariannu, gan gynnwys cydnabyddiaeth gan Lywodraeth y DU y cafwyd cydgyfeirio yn ariannu cymharol Cymru ers datganoli:

<https://www.gov.uk/government/publications/joint-statement-on-funding-reform>

Comisiwn ar Ddatganoli yng Nghymru ('Comisiwn Silk')

Comisiwn Llywodraeth y DU a fu'n ystyried y trefniadau ariannol a chyfansoddiadol ar gyfer Cymru. Roedd ei adroddiad cyntaf (2012) yn edrych ar y ddadl dros ddatganoli pwerau trethu a benthyca, a newidiadau sefydliadol cysylltiedig:

<http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20140605075122/http://commissionondevolution.inwales.independent.gov.uk/cy/>

**YR ADRODDIAD BLYNYDDOL CYNTAF AM
WEITHREDU A RHOI AR WAITH RAN 2
(CYLLID) O DDEDDF CYMRU 2014**

Yr Adroddiad Blynnyddol Cyntaf am Weithredu a Rhoi ar Waith Ran 2 (Cyllid) o Ddeddf Cymru 2014

Fe'i cyflwynwyd i'r Senedd yn unol ag Adran 23(1)(b) o
Ddeddf Cymru 2014

Fe'i cyflwynwyd i Gynulliad Cenedlaethol Cymru yn unol
ag Adran 23(1)(c) o Ddeddf Cymru 2014

Rhagfyr 2015

© Hawlfraint y Goron 2015

Trwyddedir y cyhoeddiad hwn o dan delerau'r Drwydded Llywodraeth Agored f3.0 ac eithrio lle y nodir fel arall. I weld y drwydded hon, ewch i nationalarchives.gov.uk/doc/open-government-licence/version/3 neu ysgrifennwch at: Information Policy Team, The National Archive, Kew, London TW9 4DU, neu anfonwch e-bost i: psi@nationalarchives.gsi.gov.uk.

Os ydym wedi nodi unrhyw wybodaeth am hawlfraint trydydd parti, bydd angen ichi gael caniatâd y sawl biau'r hawlfraint berthnasol.

Mae'r cyhoeddiad hwn ar gael yn www.gov.uk/government/publications

Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynglŷn â'r cyhoeddiad hwn atom ni yn correspondence@walesoffice.gsi.gov.uk

Fe'i hargraffwyd yn y Deyrnas Unedig ar ran Rheolwr Llyfrfa Ei Mawrhydi

RHAGAIR

Mae Deddf Cymru 2014 yn datganoli pecyn cynhwysfawr o bwerau trethu a benthyca i Gynulliad Cenedlaethol Cymru a Llywodraeth Cymru, gan roi rhagor o arfau iddynt gryfhau'r economi a chreu rhagor o swyddi.

Flwyddyn ar ôl deddfu, mae'r adroddiad hwn yn sôn am y cynnydd sydd wedi'i wneud o ran gweithredu'r pwerau trethu a benthyca a ddatganolwyd o dan Ran 2 o'r Ddeddf. Mae llawer iawn o gynnydd wedi'i wneud; mae ardrethi busnes wedi'u datganoli'n llwyr a'r gwaith wedi hen ddechrau i sicrhau bod trethi yn lle Treth Dir y Dreth Stamp a'r Dreth Dirlenwi'n cael eu rhoi ar waith yn 2018. Mae llawer o waith i'w wneud eto, ond mae'r flwyddyn weithredu gyntaf yn sylfaen gadarn ar gyfer bwrw ymlaen.

Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf hefyd, gwelwyd y Llywodraeth yn mapio llwybr at setliad datganoli cadarn i Gymru a fydd yn para. Mae Bil drafft Cymru, a gyhoeddwyd ym mis Hydref, yn rhoi ar waith Gytundeb Dydd Gŵyl Dewi a gyhoeddwyd gan Brif Weinidog y Deyrnas Unedig ym mis Chwefror. Mae'n darparu ar gyfer setliad datganoli eglurach, a hwnnw wedi'i seilio ar fodel cadw pwerau a chryfhau datganoli drwy ddatganoli rhagor o bwerau i'r Cynulliad ac i Lywodraeth Cymru.

Mae cael Cynulliad a Llywodraeth yng Nghymru sy'n fwy atebol yn elfennau hanfodol o'r trefniadau datganoli newydd. Fis diwethaf, cyhoeddodd y Llywodraeth gyllid gwaelodol cymharol i Gymru, sef 115% o'r gwariant cyfatebol yn Lloegr, a'n bwriad o ddileu'r gofyniad i gynnal refferendwm er mwyn rhoi Cyfraddau Treth Incwm Cymru ar waith.

Bydd y newidiadau hyn, a'n gwaith parhaus i ddatganoli pwerau trethu a benthyca o dan Ddeddf Cymru 2014, yn adeiladu Cymru gryfach o fewn Teyrnas Unedig gref. Bydd yn golygu bod gan Gymru lywodraeth ddatganoledig gryfach a mwy atebol, ac y bydd gan y Cynulliad a Llywodraeth Cymru yr arfau cywir i alluogi Cymru i ddatblygu fel cenedl.

**Y GWIR ANRHYDEDDUS STEPHEN CRABB AS
YSGRIFENNYDD GWLADOL CYMRU**

PENNOD 1

RHAGARWEINIAD

Cwmpas a Chynnwys yr Adroddiad hwn

1. Yr adroddiad hwn am Ran 2 o Ddeddf Cymru 2014 yw'r cyntaf sydd wedi'i gyhoeddi ers i'r Ddeddf gael cydsyniad Brenhinol ar 17 Rhagfyr 2014.
2. Mae Rhan 2 o Ddeddf Cymru 2014 yn ymdrin â datganoli pwerau ariannol yn unig. Mae'r rhain yn cynnwys:
 - creu Cyfraddau Treth Incwm newydd i Gymru;
 - datgymhwysyo Treth Dir Treth Stamp y Deyrnas Unedig yng Nghymru a darparu ar gyfer cyflwyno treth newydd ar drafodiadau tir yng Nghymru;
 - datgymhwysyo Treth Dirlenwi'r Deyrnas Unedig yng Nghymru a darparu ar gyfer cyflwyno treth newydd ar warediadau i safleoedd tirlenwi yng Nghymru;
 - darpariaeth i Weinidogion Cymru allu benthyca;
 - y pŵer i greu trethi datganoledig newydd.
3. Rhoddir y darpariaethau ariannol ar waith dros nifer o flynyddoedd ac mae'r amserlenni ar gyfer Treth Dir y Dreth Stamp a'r Dreth Dirlenwi wedi'u cynnwys yn y Papur Gorchymyn¹ a o gyhoeddwyd gyda Bil Cymru ym mis Mawrth 2014.
4. Er mwyn i'r Senedd a Chynulliad Cenedlaethol Cymru (y Cynulliad) gael gwybodaeth lawn drwy gydol y broses hon, mae adran 23 o Ddeddf Cymru 2014 yn ei gwneud yn ofynnol i Ysgrifennydd Gwladol Cymru a Gweinidogion Cymru gyflwyno adroddiad bob blwyddyn am weithredu'r rhan hon o'r Ddeddf. Er mwyn i'r Senedd a'r Cynulliad wybod beth yw barn y ddwy weinyddiaeth: mae gofyn i Ysgrifennydd Gwladol Cymru adrodd i'r Senedd a darparu copi o'r adroddiad i Weinidogion Cymru. Mae gofyn i Weinidogion Cymru osod yr adroddiad gerbron y Cynulliad, rhoi adroddiad eu hunain i'r Cynulliad, a darparu copi i'r Ysgrifennydd Gwladol. Mae gofyn i'r Ysgrifennydd Gwladol osod adroddiad Gweinidogion Cymru gerbron Dau Dŷ'r Senedd. Bydd y ddwy Lywodraeth yn parhau i gyflwyno adroddiadau tan ben-blwydd cyntaf y diwrnod y daeth darpariaethau olaf Rhan 2 i rym.
5. Yn ôl Adran 23(7) o Ddeddf Cymru 2012, mae gofyn i'r adroddiadau blynnyddol gynnwys: [cyfeithiad o'r Ddeddf Saesneg yw'r canlynol]
 - (a) *datganiad am y camau a gymerwyd, boed hynni gan y sawl sydd wedi gwneud yr adroddiad neu gan eraill, ers gwneud yr adroddiad blaenorol (neu, yn achos yr adroddiad cyntaf, ers pasio'r Ddeddf hon) tuag at gychwyn darpariaethau'r Rhan hon,*
 - (b) *datganiad am y camau y mae'r sawl sy'n gwneud yr adroddiad yn cynnig y dylid eu cymryd, boed hynni gan y sawl sy'n gwneud yr adroddiad neu gan eraill, tuag at gychwyn darpariaethau'r Rhan hon,*

¹ Cm 8838 *Bil Cymru: Atebolwydd a Grymuso Ariannol*

https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/294471/Wales_Bill_Command_Paper_-_Welsh.pdf

- (c) asesiad o sut mae darpariaethau'r Rhan hon sydd wedi'u cychwyn yn cael eu rhoi ar waith,
- (d) asesiad o sut mae unrhyw bwerau eraill i ddatganoli trethi i'r Cynulliad neu i newid pwerau Gweinidogion Cymru i fenthyca arian wedi'u rhoi ar waith, ac o unrhyw newidiadau eraill sy'n effeithio ar y darpariaethau a gynhwyswyd neu a ddiwygiwyd drwy'r Rhan hon,
- (e) effaith y Rhan hon ar swm unrhyw daliadau gan yr Ysgrifennydd Gwladol o dan adran 118 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (taliadau i Gronfa Gyfunol Cymru), ac
- (f) unrhyw faterion eraill sy'n berthnasol i ffynonellau cyllid Llywodraeth Cymru y mae'r sawl sy'n gwneud yr adroddiad yn ystyried y dylid tynnu sylw'r Senedd neu'r Cynulliad atynt.
6. *Yn Atodiad A* rhoddir rhestr o'r paragraffau yn yr adroddiad hwn sy'n ymateb i bob un o'r gofynion hyn. Serch hynny, nid yw'r adroddiad yn gyfyngedig i'r gofynion hyn, ac fe gaiff hefyd gynnwys unrhyw faterion eraill y mae'r naill Lywodraeth neu'r llall yn credu eu bod yn berthnasol neu'n ddefnyddiol i'r Senedd ac i'r Cynulliad.

PENNOD 2

CYFRADDAU TRETH INCWM CYMRU

7. Sefydlwyd drwy Ddeddf Cymru 2014, yn amodol ar ganlyniad refferendwm yng Nghymru ynglŷn â chyflwyno Cyfraddau Treth Incwm i Gymru, y caiff prif gyfraddau treth incwm y Deyrnas Unedig eu gostwng 10c i'r rheini sy'n cael eu diffinio'n drethdalwyr Cymru, ac y bydd y Cynulliad yn cael gosod, bob blwyddyn, Gyfraddau Treth Incwm newydd i Gymru a gaiff eu hychwanegu at gyfraddau gostyngol y Deyrnas Unedig. Bydd gweddill y strwythur treth incwm yn parhau'n fater sydd heb ei ddatganoli, a Senedd y Deyrnas Unedig a fydd yn pennu hyn o hyd.
8. Yn yr Adolygiad o Wariant a Datganiad yr Hydref yn 2015, dywedwyd y byddwn yn deddfu i ddileu'r gofyniad i gynnal refferendwm er mwyn rhoi Cyfraddau Treth Incwm Cymru ar waith. Mae'r Llywodraeth yn bwriadu rhoi'r newid hwn ar waith ym Mil Cymru, bil newydd a gyhoeddwyd ar ei ffurf ddrafft ar 20 Hydref 2015.
9. Bydd Llywodraeth y Deyrnas Unedig yn trafod y newid gyda rhanddeiliaid perthnasol, gan gynnwys Llywodraeth Cymru, yn y misoedd nesaf.

PENNOD 3

TRETHI TRAFODIADAU TIR A GWAREDU I SAFLEOEDD TIRLENWI YNG NGHYMRU

Rhagarweiniad

10. Mae Deddf Cymru 2014 yn darparu ar gyfer datganoli'r pŵer i drethu trafodiadau tir a gwaredu gwastraff i safleoedd tirlenwi yng Nghymru i Lywodraeth Cymru ac ar gyfer datgymhwysedd Treth Dir y Dreth Stamp a'r Dreth Dirlenwi yng Nghymru. Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi y bydd yn cyflwyno Treth Trafodiadau Tir a Threth Gwareidiadau Tirlenwi, a disgwyllir y caiff y rhain eu cyflwyno ym mis Ebrill 2018. O'r adeg honno ymlaen, ni fydd trethi'r Deyrnas Unedig yn cael eu rhoi ar waith yng Nghymru ac fe gaiff grant bloc Cymru ei addasu i wneud iawn am hyn.

Camau a gymerwyd tuag at roi hyn ar waith

11. Mae Llywodraeth Cymru hefyd wedi cyhoeddi y bydd yn sefydlu corff newydd - Awdurdod Cyllid Cymru - i oruchwyllo gweinyddu ei threthi datganoledig. Cyflwynwyd Bil Casglu a Rheoli Trethi (Cymru), a fydd yn creu Awdurdod Cyllid Cymru ac yn rhoi ar waith y fframwaith cyfreithiol ar gyfer casglu a rheoli trethi datganoledig yng Nghymru i'r Cynulliad ar 13 Gorffennaf 2015.
12. Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi mai'r partner a ffefrir ganddi i weithio gydag Awdurdod Cyllid Cymru i weinyddu'r Dreth Trafodiadau Tir yw Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi. Bydd Awdurdod Cyllid Cymru'n gweinyddu'r Dreth Trafodiadau Tir, gan weithio gyda Chyfoeth Naturiol Cymru ar weithgareddau cydymffurfio.
13. Mae Cyllid a Thollau EM wedi bod yn datblygu cynigion ar gyfer sut y bydd yn gweinyddu'r Dreth Trafodiadau Tir. Ei fwriad yw addasu'r system gyfrifiadurol mae'n ei defnyddio ar hyn o bryd ar gyfer Treth Dir y Dreth Stamp i weithredu'r dreth ddatganoledig a defnyddio staff profiadol sydd ganddo eisoes sy'n gweithio ar honno i wneud y gwaith gweinyddu (er enghraift, prosesu datganiadau a dilyn trywydd gwallau).
14. Bydd Cyllid a Thollau EM hefyd yn gwneud rhywfaint o waith cydymffurfio ar y Dreth Trafodiadau Tir, gan gynnig y byddai hyn yn cael ei wneud gan dîm arbenigol sy'n gweithio yng Nghymru ac yn gweithio'n agos gyda'r tîm gweithredol ac Awdurdod Cyllid Cymru. Mae Llywodraeth Cymru wedi dweud y bydd Awdurdod Cyllid Cymru'n gwneud gwaith cymhleth ym maes cydymffurfio ac osgoi sy'n berthnasol i'r Dreth Trafodiadau Tir - bydd Cyllid a Thollau EM yn gweithio gyda Llywodraeth Cymru er mwyn gweld sut orau y gall y ddau sefydliad gydweithio ar yr achosion hyn.
15. Cyflwynwyd amcangyfrif Cyllid a Thollau EM o gostau rhoi eu helfennau o'r Dreth Trafodiadau Tir ar waith i Bwyllgor Cyllid y Cynulliad mewn llythyr gan Weinidog Cyllid a Busnes y Llywodraeth yng Nghymru ar 4 Tachwedd. Amcangyfrifir y byddai'r costau sefydlu rhwng £2.5 miliwn a £3 miliwn ac y byddai'r costau cynnal hyd at £1 miliwn y flwyddyn. Mae'n bosibl y byddai rhaid i Gyllid a Thollau EM godi TAW ar rywfaint o'r gweithgarwch gweithredu, sy'n golygu y byddai'r ffigurau hyn yn cynyddu – mae trafodaethau ar y gweill gyda Llywodraeth Cymru ar y pwnt hwn.

16. Ochr yn ochr â'r gwaith hwn, mae Cyllid a Thollau EM wedi bod yn gweithio gyda swyddogion Llywodraeth Cymru er mwyn iddynt ddeall yn well sut mae Cyllid a Thollau EM yn gweinyddu Treth Dir y Dreth Stamp a'r Dreth Dirlenwi a'i bwerau trethu ehangach, Mae staff Cyllid a Thollau EM hefyd wedi rhoi tystiolaeth ddwywaith i Bwyllgor Cyllid y Cynulliad i gynorthwyo'r Pwyllgor wrth iddo ymchwilio i faterion sy'n ymwneud â threthi datganoledig.

Camau pellach i'w cymryd tuag at roi'r darpariaethau ar waith

17. Yn ystod y flwyddyn nesaf, bydd Cyllid a Thollau EM yn parhau i fireinio'i gynigion ar gyfer gweithredu'r Dreth Trafodiadau Tir. Bydd hyn yn canolbwytio'n benodol ar gytuno ynglŷn â sut i dylid ymdrin â materion megis rhannu gwybodaeth a rhyngweithio rhwng Awdurdod Cyllid Cymru a Chyllid a Thollau EM ym maes cydymffurfio. Mae Cyllid a Thollau EM hefyd yn bwriadu sefydlu prosiect i reoli'r gweithgarwch hwn a hefyd i ddatblygu cynllun ar gyfer 'dirwyn i ben' Treth Dir y Dreth Stamp yng Nghymru.

18. O ran y Dreth Dirlenwi, bydd Cyllid a Thollau EM yn canolbwytio ar gynllunio i drosglwyddo cyfrifoldeb llawn i'r Cynulliad am drethu gwaredu gwastraff i safleoedd tirlenwi o fis Ebrill 2018 ymlaen. Datblygir cynllun cyfathrebu i roi gwybodaeth i weithredwyr y Dreth Dirlenwi a defnyddwyr safleoedd tirlenwi yng Nghymru.

19. Bydd Cyllid a Thollau EM hefyd yn parhau i helpu Llywodraeth Cymru ac Awdurdod Cyllid Cymru i feithrin eu gallu drwy ddarparu rhagor o gymorth i bobl ddeall sut mae Cyllid a Thollau EM yn gweinyddu trethi, yn enwedig ynghylch materion sy'n berthnasol i Dreth Dir y Dreth Stamp a'r Dreth Dirlenwi.

20. Wrth ddatganoli'r ddwy dreth, bydd y grant bloc yn cael ei addasu i wneud iawn am y newid. Mae rhagor o wybodaeth am effeithiau'r pwerau i drethu ar grant bloc Cymru i'w gweld ym mhennod 6 o'r adroddiad hwn.

PENNOD 4

PWERAU BENTHYCA

21. Mae darpariaethau Deddf Cymru 2014 yn galluogi Gweinidogion Cymru i fenthyca arian at y dibenion a ganlyn o fis Ebrill 2018 ymlaen

- Yn y Ddeddf roedd pwerau benthyca cyfredol Llywodraeth Cymru yn ystod y flwyddyn yn cael eu cadw ar y lefel bresennol, sef hyd at £500m. Gall Gweinidogion Cymru fenthyca o'r Gronfa Benthyciadau Cenedlaethol drwy Ysgrifennydd Gwladol Cymru er mwyn darparu balans gweithio ar gyfer Cronfa Gyfunol Cymru neu er mwyn rheoli natur gyfnewidiol derbyniadau o fewn blwyddyn (lle bydd yr incwm gwirioneddol yn wahanol i'r derbyniadau a ragwelwyd ar gyfer y mis hwnnw);
- Roedd y Ddeddf yn estyn yr amgylchiadau hynny lle y caiff Llywodraeth Cymru gael gafael ar fenthyciadau cyfredol. Mae hyn yn galluogi Llywodraeth Cymru i fenthyca arian ar draws blynnyddoedd er mwyn ymdopi â gwahaniaethau rhwng y rhagamcanion blwyddyn gyfan a'r derbyniadau alldro drwy drethi sydd wedi'u datganoli. Unwaith eto, rhaid i'r benthyca hwn ar draws blynnyddoedd ddod o'r Gronfa Benthyciadau Cenedlaethol drwy Ysgrifennydd Gwladol Cymru. Gall fod yn hyd at £200m bob blwyddyn (o fewn cyfanswm y cap presennol, sef £500m) a rhaid ei ad-dalu o fewn 4 blynedd.
- Yn Nedd Cymru 2014, y terfyn benthyca cyfalaf statudol a benwyd oedd £500 miliwn. Pennwyd y terfyn hwn er mwyn adlewyrchu'r c. £200 o gyllid treth datganoledig a welid o fis Ebrill 2018 ymlaen a hefyd er mwyn galluogi Llywodraeth Cymru i fwrw ymlaen â gwelliannau i'r M4 (os bydd yn dewis gwneud hynny) cyn datganoli elfen o'r dreth incwm. O fewn y terfyn cyffredinol, roedd Trysorlys EM yn cytuno y caiff Llywodraeth Cymru fenthyca hyd at £125 miliwn bob blwyddyn (o 2018-19 ymlaen).

22. Cyn rhoi pwerau benthyca newydd Llywodraeth Cymru ar waith ym mis Ebrill 2018, mae Llywodraeth y Deyrnas Unedig wedi cytuno y caiff Llywodraeth Cymru ddefnyddio'i phwerau benthyca presennol, sy'n fwy cyfyngedig, i fwrw ymlaen â gwelliannau i'r M4 (os bydd yn dewis gwneud hynny). Mae'r symiau y caiff Llywodraeth Cymru gael eu benthyg yn ystod y cyfnod hwn yn amodol ar gytundeb Trysorlys EM. Felly, mae'r trefniant hwn yn golygu y gall Llywodraeth Cymru ddewis dechrau buddsoddi yn yr M4 gan ragweld y cyllid a ddaw drwy ddatganoli trethi. Gan fod hyn mewn gwirionedd yn golygu bod Llywodraeth Cymru yn gallu manteisio ar ei phwerau benthyca newydd yn gynnar, bydd unrhyw symiau a gaiiff benthyg o dan y pwerau presennol hyn yn cyfrif tuag at y cap o £500 miliwn.

23. Yn ogystal â benthyca o'r Gronfa Benthyciadau Cenedlaethol fel y nodir uchod ac o fanciau masnachol, roedd Papur Gorchymyn Dydd Gŵyl Dewi² yn ymrwymo y bydd Llywodraeth Cymru yn gallu dyroddi bondiau er mwyn cael benthyg arian ar gyfer gwariant cyfalaf.

Camau a gymerwyd tuag at roi hyn ar waith

² Cm 9020 *Pwerau at Bwrpas: Tuag at Setliad Datganoli sy'n para i Gymru*
https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/408589/47683_CM9020_WELSH.pdf

24. Mae Llywodraeth y Deyrnas Unedig a Llywodraeth Cymru bellach yn gweithio i gytuno ar broses fanwl er mwyn galluogi benthyca o'r Gronfa Benthyciadau Cenedlaethol. Byddwn hefyd yn bwrw ymlaen i greu Bondiau Cymru maes o law.

PENNOD 5

PŵER I GREU TRETHI NEWYDD

25. Gyda chytundeb y ddwy lywodraeth, gellir datganoli rhagor o drethi sy'n bodoli eisoes yn awr ac mae'r Cynulliad yn gallu cyflwyno trethi newydd penodol-i-Gymru. Mae'r pwerau hyn yn cefnogi'r esblygu parhaus ar gyfrifoldebau datganoledig ac maent yn rhoi ffordd newydd i'r Cynulliad wireddu canlyniadau polisi, yn ogystal o bosibl â chodi cyllid ychwanegol.

Camau a gymerwyd tuag at roi hyn ar waith

26. Roedd proses ar gyfer creu trethi newydd a/neu ddatganoli trethi presennol yn y Papur Gorchymyn a gyhoeddwyd gyda Deddf Cymru 2014 (gweler troednodyn 1).

27. Roedd y Papur Gorchymyn yn cynnwys cyfres o feini prawf ar gyfer asesu cynigion ynglŷn â threthi newydd ac mae Llywodraeth y Deyrnas Unedig wedi ymrwymo i weithio gyda Llywodraeth Cymru i asesu unrhyw gynigion o'r fath mewn da bryd.

28. Daeth y pŵer hwn i rym ar yr un dyddiad â Deddf Cymru 2014.

PENNOD 6

EFFAITH PWERAU NEWYDD AR GRANT BLOC CYMRU

29. Un o egwyddorion sylfaenol datganoli trethi yw bod elfen o'r grant bloc yn cael ei chyfnewid am y gallu i godi trethi. Bydd gofyn cael cytundeb Cydbwyllgor y Trysorlys ynglŷn â'r trefniadau ar gyfer addasiadau i'r grant bloc yng nghyswilt Deddf Cymru 2014.
30. Yn y Papur Gorchymyn (gweler troedhodyn 1), mae'r trefniadau ar gyfer addasu'r grant bloc yng nghyswilt Cyfraddau Treth Incwm Cymru, gan adlewyrchu un o argymhellion Comisiwn Silk. O dan y trefniadau hyn, mae'r addasiad cychwynnol yn adlewyrchu'r dreth y bydd Llywodraeth y Deyrnas Unedig yn ei hildio, ac yna, datblygir hyn drwy ddefnyddio'r mecanwaith didynnu wedi'i fynegeio a gynigiwyd yn wreiddiol gan Gomisiwn Holtham. Mae manylion llawn y trefniadau hyn i'w gweld yn y Papur Gorchymyn. Bydd llywodraeth y Deyrnas Unedig a llywodraeth Cymru yn trafod gweithredu'r mecanwaith hwn ochr yn ochr â chyflwyno Cyfraddau Treth Incwm Cymru.
31. Ni chafwyd argymhelliaid gan Gomisiwn Silk ynghylch y mecanwaith ar gyfer addasu'r grant bloc gyda golwg ar y trethi a ddatganolir yn llwyr (Treth Dir y Dreth Stamp a'r Dreth Dirlenwi), ac felly awgrymwyd dull posibl yn y Papur Gorchymyn. Mae hyn yn golygu addasiad cychwynnol (unwaith eto'n adlewyrchu'r dreth sy'n cael ei hildio gan Lywodraeth y Deyrnas Unedig) ac yn ostyngiad canrannol bychan yn holl symiau dilyniannol Barnett (i adlewyrchu'r gyfran o wariant Llywodraeth Cymru sy'n cael ei hariannu drwy'r ddwy dreth). Ers cyhoeddi'r papur, cyflwynwyd lefel gyllid waelodol ar gyfer y cyllid cymharol a roddir i Lywodraeth Cymru. Byddwn felly'n parhau i drafod â Llywodraeth Cymru sut i fynd ati i ymdrin â'r addasiadau hyn i'r grant bloc, er mwyn cytuno ar fecanwaith addasu teg sy'n gweithio ochr yn ochr â Fformwla Barnett a hefyd â'r trefniadau cyllid gwaelodol.

PENNOD 7

CAMAU PELLACH I'W CYMRYD TUAG AT ROI HYN AR WAITH

Rhagolygon y Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol (y Swyddfa)

32. Dechreuodd y Swyddfa gyhoeddi rhagolygon ar gyfer trethi Cymru ochr yn ochr â Datganiad yr Hydref yn 2014 a bydd yn parhau i gyhoeddi'r rhagolygon hyn ddwywaith y flwyddyn. Roedd y rhagolygon yn Natganiad yr Hydref yn 2015 yn adlewyrchu'r trethi a ddatganolir i Lywodraeth Cymru o dan Ddeddf Cymru 2014, gan gynnwys 10 ceiniog ym mhob band treth incwm.

Cronfa Wrth Gefn

33. Roedd y Papur Gorchymyn (troednodyn 1) yn dweud y bydd Llywodraeth y Deyrnas Unedig yn rhoi'r gallu i Lywodraeth Cymru dalu'r dreth sy'n weddill i gronfa wrth gefn i'w helpu i reoli sefyllfa gyfnewidiol ei chyllideb a fydd yn codi yn sgil ei phwerau trethu newydd.

34. Daw'r y gronfa wrth gefn ar waith ochr yn ochr â datganoli Treth Dir y Treth Stamp a'r Dreth Dirlenwi yn 2018.

PENNOD 8

GOFYNION ADRODD ERAILL

35. Yn ogystal â'r meysydd a drafodwyd yn y penodau blaenorol (**troednodyn - camau a gymerwyd tuag at weithredu, camau i'w cymryd eto, ac effaith y darpariaethau ar y grant bloc**), mae adran 23 o Ddeddf Cymru 2014 yn mynnu bod adroddiadau blynnyddol am Ran 2 o'r Ddeddf yn cynnwys:

- asesiad o ddarpariaethau Rhan 2 sydd wedi'u rhoi ar waith;
- asesiad o weithredu unrhyw bwerau eraill i ddatganoli trethi i'r Cynulliad neu i newid pwerau Gweinidogion Cymru i fenthyca arian, ac unrhyw newidiadau eraill sy'n effeithio ar y darpariaethau a gynhwyswyd neu a ddiwygiwyd yn sgil Rhan 2;
- datganiad ynglŷn ag effaith Rhan 2 am swm unrhyw daliadau a wneir gan yr Ysgrifennydd Gwladol o dan adran 118 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (taliadau i Gronfa Gyfunol Cymru); ac
- unrhyw faterion eraill sy'n berthnasol i ffynonellau cyllid i Lywodraeth Cymru y mae'r sawl sy'n gwneud yr adroddiad yn ystyried y dylid tynnu sylw'r Senedd neu'r Cynulliad iddynt.

36. Yr adroddiad hwn yw'r cyntaf ar ôl i'r Ddeddf gael cydsyniad brenhinol ym mis Rhagfyr 2014. Dylid nodi, yn unol ag adran 29(2)(b) o'r Ddeddf, fod holl ddarpariaethau Rhan 2 wedi dod i rym ddau fis ar ôl deddfu ac eithrio'r adrannau sy'n berthnasol i Gyfraddau Treth Incwm Cymru a benthyca gan Weinidogion Cymru. Bydd gofyn cael Gorchmynion gan Drysorlys EM ar gyfer y darpariaethau benthyca cyn eu rhoi ar waith yn llwyr. Felly, asesir sut y rhoddir y darpariaethau benthyca ar waith mewn adroddiadau blynnyddol yn y dyfodol. Mae'r Llywodraeth wedi ymrwymo i ddileu'r gofyniad i gynnal referendwm er mwyn rhoi Cyfraddau Treth Incwm Cymru ar waith ac mae'n bwriadu newid hyn ym Mil Cymru sydd ar y gweill.

37. Yn ogystal â darpariaethau Deddf Cymru 2014, datganolwyd Ardrethi Annomestig yn llwyr ar 1 Ebrill 2015, yn unol ag argymhellion Comisiwn Silk. Er bod Llywodraeth Cymru eisoes yn gosod yr ardrethi (ac felly nad oedd gofyn cael deddfwriaeth yn Neddf Cymru 2014), nid oedd y cyllid a gynhyrchwyd yn cael effaith uniongyrchol ar y cyllid oedd ar gael i Lywodraeth Cymru. Ers mis Ebrill 2015, a'r drefn wedi'i datganoli llawn, bydd Llywodraeth Cymru'n cadw'r holl Ardrethi Annomestig a gynhyrchir yng Nghymru yn hytrach na chyfran o'r newidiadau yng ngwariant Llywodraeth y Deyrnas Unedig ar sail y boblogaeth, a ariennir drwy Drethi Annomestig Lloegr.

CASGLIAD

38. Mae Adran 23 o Ddeddf Cymru 2014 yn pennu y dylid gosod yr adroddiad Blynnyddol am weithredu Rhan 2 o'r Ddeddf honno a'i rhoi ar waith ar ben-blwydd dyddiad derbyn Cydsyniad Brenhinol neu cyn hynny (17 Rhagfyr 2014).
39. Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, gwelwyd y camau cyntaf wrth inni symud ymlaen at roi'r Ddeddf ar waith yn llawn. Mae'r Cynulliad yn craffu ar ddeddfwriaeth a fydd yn bwrw ymlaen i weithredu trethi datganoledig ar drafodiadau tir a gwaredu i safleoedd tirlenwi ac mae Llywodraeth y Deyrnas Unedig wedi ymrwymo y bydd Llywodraeth Cymru'n gallu cyhoeddi bondiau yn y dyfodol i fenthyc a gyfer gwariant cyfalaf.
40. At hynny, mae Llywodraeth y Deyrnas Unedig wedi dweud mai ei bwriad yw dileu'r gofyniad i gynnal refferendwm ar ddatganoli cyfran o'r dreth incwm y darparwyd ar ei gyfer yn Neddf Cymru
41. Cyhoeddir yr adroddiad blynnyddol nesaf am weithredu Rhan 2 o Ddeddf Cymru 2014, yn unol ag Adran 23(3)(b) o'r Ddeddf, cyn 17 Rhagfyr 2016.

Atodiad A - Gofynion Adrodd yn Nedd yr Alban 2012 ac ymhle y rhoddir sylw iddynt yn yr adroddiad hwn

1. *datganiad o'r camau sydd wedi'u cymryd, boed gan y sawl sydd wedi gwneud yr adroddiad neu gan eraill, ers gwneud yr adroddiad blaenorol (neu, yn achos yr adroddiad cyntaf, ers pasio'r Ddeddf hon) tuag at weithredu darpariaethau'r rhan hon,*

Pennod 2: Paragraff 8
Pennod 3: Pargraffau 11-16
Pennod 4: Pargraffau 22-23
Pennod 5: Pargraffau 26-28
2. *datganiad ynglŷn â'r camau y mae'r sawl sydd wedi gwneud yr adroddiad yn cynnig y dylid eu cymryd, boed gan y sawl sydd wedi gwneud yr adroddiad neu gan eraill, tuag at weithredu darpariaethau'r Rhan hon,*

Pennod 2: Pargraff 9
Pennod 3: Pargraffau 17-20
Pennod 4: Paragraff 24
3. *asesiad o ddarpariaethau'r Rhan hon sydd wedi'u rhoi ar waith;*

gweler Pennod 9
4. *asesiad o weithredu unrhyw bwerau eraill i ddatganoli trethi i'r Cynulliad neu i newid pwerau Gweinidogion Cymru i fenthyca arian, ac unrhyw newidiadau eraill sy'n effeithio ar y darpariaethau a gynhwyswyd neu a ddiwygiwyd yn sgil Rhan 2;*

gweler Pennod 9
5. *datganiad ynglŷn ag effaith Rhan 2 ar swm unrhyw daliadau a wneir gan yr Ysgrifennydd Gwladol o dan adran 118 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 200 (taliadau i Gronfa Gyfunol Cymru);*

gweler Pennod 9
6. *unrhyw faterion eraill sy'n berthnasol i ffynonellau cyllid i Lywodraeth Cymru y mae'r sawl sy'n gwneud yr adroddiad yn ystyried y dylid tynnu sylw'r Senedd neu'r Cynulliad iddynt.*

gweler Pennod 9

Claire Clancy
Prif Weithredwr a Chlerc y Cynulliad
Chief Executive and Clerk of the Assembly

Jocelyn Davies AC
Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Tŷ Hywel
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

9 Rhagfyr 2015

Annwyl Jocelyn

Mae'n bleser gennyf anfon Adroddiad diweddaraf Comisiwn y Cynulliad ar Berfformiad Corfforaethol at y Pwyllgor Cyllid, ar gyfer y cyfnod rhwng mis Ebrill 2015 a mis Medi 2015.

Mae fformat yr adroddiad wedi cael ei ddiweddu i'w wneud yn fwy hygrych ac eglur. Yn ogystal, mae rhai mesurau wedi cael eu gwella er mwyn adlewyrchu gweithgareddau'r Comisiwn yn well. Wrth wneud y newidiadau hyn, roeddem yn ymwybodol o ddymuniad y Pwyllgor i allu olrhain tueddiadau, felly rydym wedi sicrhau bod digon o barhad yn y mesurau.

Mae llawer o'r dangosyddion yn nodi bod pethau'n gwella o'u cymharu â'r un cyfnod y llynedd, a lle nad yw hynny'n digwydd, rydym yn cymryd camau i sicrhau gwelliannau. Mae crynodeb o'r prif bwyntiau ar dudalennau tri a phedwar yn yr adroddiad.

Gan fod y Comisiwn wedi cytuno i lunio'r adroddiad ddwywaith y flwyddyn, bydd yr adroddiad nesaf yn ymdrin â'r flwyddyn ariannol o fis Ebrill 2015 i fis Mawrth 2016, sef adroddiad terfynol y Pedwerydd Cynulliad. Yna bydd y Comisiwn newydd, yna ystyried dyluniad, ffocws a chynnwys yr adroddiad ar gyfer y Pumed Cynulliad.

Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1NA
Claire.Clancy@cynulliad.cymru
www.cynulliad.cymru
0300 200 6230

National Assembly for Wales
Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1NA
Claire.Clancy@assembly.wales
www.assembly.wales
0300 200 6230

Rwy'n gobeithio y bydd yr adroddiad parhau i fod o ddiddordeb ac o ddefnydd i'r Pwyllgor. Mae croeso ichi gysylltu â mi os oes gennych unrhyw ymholiadau, neu os hoffech gael rhagor o wybodaeth. Bydd yr adroddiad yn cael ei gyhoeddi ar dudalennau gwe'r Comisiwn.

Yn gywir

Claire Clancy

**Prif Weithredwr a Chlerc/Chief Executive and Clerk
Cynulliad Cenedlaethol Cymru/National Assembly for Wales**

National Assembly for Wales
Assembly Commission

**Corporate Performance
Report of the Assembly Commission**

April 2015 – September 2015

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

Contents

Introduction	1
Performance reporting	1
Performance in providing outstanding parliamentary support	2
Performance in engaging with the people of Wales and promoting Wales	2
Performance in using resources wisely.....	2
Access to information	2
Corporate Performance Measures: Achievement against Strategic Goals	3
Providing outstanding parliamentary support.....	3
Engage with the people of Wales and promote Wales.....	3
Use resources wisely.....	4
Goal: Provide outstanding parliamentary support	5
KPI 1: Timeliness and service delivery.....	5
KPI 2: Professional development	6
Progress on Corporate Plan Priorities	7
Member satisfaction survey.....	8
Goal: Engage with the people of Wales and promote Wales.....	9
KPI 3: Engagement at the Assembly.....	9
KPI 4: External Profile of the Assembly	10
Progress on Corporate Plan priorities	13
Member satisfaction survey.....	13
Goal: Use resources wisely	14
KPI 5: Budgetary performance	14
KPI 6: Staff	14
KPI 7: ICT customer service.....	16
KPI 8: Governance.....	16
KPI 9: Sustainability	17
Progress on Corporate Plan Priorities	18
Member satisfaction survey.....	18
Annex A - Legislation Timetables - time taken to complete each Stage.....	19

Introduction

The corporate body for the National Assembly for Wales is known as the Assembly Commission. The Commission serves the National Assembly for Wales to help make it a strong, accessible and forward looking democratic institution and legislature that delivers effectively for the people of Wales.

The Commission consists of Dame Rosemary Butler AM, the Presiding Officer, and four Assembly Members nominated by each of the four party groups represented in the Assembly: Peter Black AM; Angela Burns AM; Sandy Mewies AM; and Rhodri Glyn Thomas AM. David Melding AM, the Deputy Presiding Officer also attends Commission meetings. The Commission is responsible for the strategic direction of Assembly services and is accountable to the Assembly. Day-to-day management and delivery is delegated to the **Chief Executive and Clerk**, Claire Clancy.

The **Assembly Commission Strategy 2011-16** sets out our goals for the Fourth Assembly. Our goals are to: provide outstanding parliamentary support; engage with the people of Wales and Promote Wales; and use resources wisely.

In support of the Commission's strategic goals, we have five priority areas for change, innovation and investment for this Assembly. These are set out in the **Assembly Commission Strategy 2014-2016**, a corporate plan developed to provide greater clarity and direction for staff on our strategy, priorities and various elements of governance. Our priority areas are:

- enabling the Assembly to be as effective as possible through the support we provide, including through the impact of the next stages of our ICT Strategy;
- enhanced bilingual services;
- better engagement with people in Wales;
- making the most of our Estate; and
- complete readiness for the transition to, and new challenges of, the Fifth Assembly.

Performance reporting

This is the first report for the financial year 2015-16, and provides information on the corporate performance of the Commission for the period April 2015 – September 2015, consisting of:

- highlights in performance, by strategic goal;
- a 'traffic light' summary which sets out the overall performance against our strategic goals;
- a more detailed breakdown of the individual indicators that feed into that summary, including:
 - indicators to show progress against the target, and;
 - trend arrow to show progress against the same period in the previous year.

Performance in providing outstanding parliamentary support

We continue to see sustained high levels of performance across this range of indicators. There has been an increase in performance in all areas with the exception of continuing professional development, which was expected as we move towards the end of the Fourth Assembly. In terms of performance against our corporate priorities, we continue to make good progress in delivering the ICT strategy, and our preparations for the end of this Assembly, the 2016 Election and the transition to the Fifth Assembly are all progressing well.

Performance in engaging with the people of Wales and promoting Wales

We continue to receive large numbers of visitors to the estate and we have received more during this period via organised tours. It is pleasing to see the significant take up of our Senedd.tv service, following some major improvement work. The new measures on use of Twitter show that we have a significant following and the @AssemblyWales Twitter account has been listed in the top 100 most influential Twitter accounts, both within Wales and across the whole of the UK.

In July the Assembly held its first youth conference, with a debate on lowering the voting age. Committees continue to make innovative use of public engagement activities, including workshops and engaging with minority groups, to broaden the range of people contributing to their work.

Performance in using resources wisely

During this reporting period we have introduced some significant changes – new absence monitoring processes, a new performance management system and a new telephony system across the Commission. Therefore, it is pleasing to see that performance has been sustained during these changes. Our budget performance remains on target at the mid-year point, with a number of significant projects to deliver this year.

It is particularly pleasing that the Member and Support Staff satisfaction levels have increased again in this area – a reflection that Members views are listened to and acted on.

Access to information

The Commission publishes an Annual Report and Accounts, providing an overview of performance on an annual basis, linking performance with the money we spend in providing services to the Assembly. The Commission publishes a range of other information about its annual budget and key organisational policies on the Assembly website.

The Commission is happy to provide further information if you would like to learn more about our work:

- You can contact us here: www.assembly.wales/contact
- Guidance on **access to information** is available on the Assembly website.

Corporate Performance Measures: Achievement against Strategic Goals

Summary overview of the more detailed key performance indicator (KPI) information that follows:

Providing outstanding parliamentary support

Indicator	April 2014 – September 2014	April 2015 – September 2015
KPI 1: Timeliness and Service Delivery The high performance on timeliness continues with a slight increase compared to the same period of the previous year.	 green	 green
KPI 2: Professional Development The additional opportunities available to learn Welsh is reflected in the increase in Welsh learners. The number of AMs and AMSS participating in continuous professional development has decreased, but is in line with expectations leading up to the end of the Assembly.	 green	 amber
Progress on Corporate Plan Priorities Good progress has been made on the Siambra Refresh Project and improvements have been made to the ICT provision within Members' Constituency Offices. Our preparations for the dissolution of the Fourth Assembly and transition to the Fifth Assembly are underway.	 green	 green
Member satisfaction survey The satisfaction survey 2015 has shown an improvement in scores for overall support for Plenary and committee meetings.	 green	 green

Engage with the people of Wales and promote Wales

Indicator	April 2014 - September 2014	April 2015 – September 2015
KPI 3: Engagement at the Assembly Although visitor numbers have decreased, the number engaging through tours has increased. Visitor satisfaction levels remain well above target.	 green	 amber
KPI 4: External Profile of the Assembly Considerable media coverage has been achieved for the work of committees. Enhanced information is provided on social media engagement.	 green	 green
Progress on Corporate Plan Priorities (better engagement) Good levels of engagement with Assembly business and international visits to and from the Assembly. Use of Senedd.tv continues to increase following significant improvements.	 green	 green
Member satisfaction survey The satisfaction survey 2015 has shown an improvement in the score for overall effectiveness on engagement.	 amber	 green

Use resources wisely

Indicator	April 2014 - September 2014	April 2015 – September 2015
KPI 5: Budgetary Performance Expenditure to date has been in line with spending profile. Risks around project budgets are being closely monitored.	 green	 green
KPI 6: Staff Sickness absence rates are in line with the public sector average. Enhancements to our staff performance management and development approach have been introduced. Work undertaken to embed the new approach has received positive feedback.	 green	 amber
KPI 7: ICT Customer Service Incident response targets were affected as a result of the implementation of a new telephony system during June/July.	 amber	 amber
KPI 8: Governance Improvements have been made in both the average days taken to pay Members and suppliers and the number of Freedom of Information requests answered within the statutory deadline.	 amber	 green
KPI 9: Sustainability A good start to the new reduction in total energy target. A new waste target will be set and improvements in recycling and waste segregation are planned.	 amber	 amber
Progress on Corporate Plan Priorities Good progress has been made in delivering the investment plan. Senedd and Pierhead received a Trip Advisor award.	 green	 green
Member satisfaction survey The satisfaction survey 2015 has shown a marked improvement in the scores on a range of services to Members, including ICT, in comparison to 2014.	 green	 green

Key

RED: There are significant issues impacting the achievement of business objectives. To achieve delivery, changes must be made to timing, costs and/or scope.

AMBER: There are issues or risks which must be addressed. However, successful delivery is achievable without major impacts to budget, service standards or target dates.

GREEN: Work is meeting agreed standards or is proceeding to plan. All known risks are being managed.

KPI 2: Professional development

Number of staff learning Welsh

Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
Increase number of Welsh learners	28 as at Sept 2014	 32	

Note: As at September 2015.

Total number of Assembly Members (AM)/support staff participants in continuous professional development (CPD) activity for the first time during the reporting period

Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
Maintain number of AM/support staff engaging in CPD	37 AM 117 support staff	 16 AM 83 support staff	

Note: As at September 2015. The number of Assembly Members and Assembly Member Support Staff engaging in continuous professional development activity for the first time during the reporting period has decreased in comparison to the same period last year. Take up in continuous professional development activities are predicted to decrease during the period leading up to the Assembly election in May 2016.

Number of repeat AM/support staff participants in continuous professional development activity

Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
Maintain number of AM/support staff engaging in CPD	155 AM 318 AMSS	 85 AM 202 AMSS	

Note: As at September 2015. Repeat participant figures reflect total attendance by all Assembly Members and their staff in all continuous professional development activity in the period.

Progress on Corporate Plan Priorities

Enabling the Assembly to be as effective as possible through the support we provide, including through the impact of the next stages of our ICT Strategy

April 2015 – September 2015

Good progress has been made on the Siambr Refresh Project during this period. Interim improvements were completed over the summer recess to the Members' working space in the Siambr. Working with the Assembly's Host Broadcaster, we have identified a preferred supplier for the new conferencing / voting system, and work is ongoing with them to develop a software system that Members and staff will use for running Plenary meetings.

The Assembly's new telephone system was introduced in July 2015. As well as being more advanced and resilient than the previous system, it is significantly cheaper to run, saving the Assembly approximately £180,000 per year.

The work of improving the ICT provision within Constituency Offices began over the summer. The new provision provides more flexible Wi-Fi access, potentially better speeds and savings for the Assembly each year.

The new host broadcasting contract began in September 2015 and will allow the development of improved audio visual systems across the Assembly estate.

Enhanced bi-lingual services

April 2015 – September 2015

In accordance with the Official Languages Scheme priorities for this year, the Assembly Commission's Bilingual Skills Strategy was agreed and launched in April 2015. Following on from the launch, Assembly Commission staff completed a language skills audit. In August 2015, Heads of Service were issued with guidance, and the results of the language skills audit to assist them in developing their individual Service Area language plans.

In July 2015, the Annual Compliance Report on the Assembly Commission's Official Languages Scheme was debated in Plenary. The report sets out how the Commission has implemented the requirements of the Official Languages Scheme over the parliamentary year, and notes any highlights or areas of weakness. It also sets targets and timescales in relation to the implementation of the Scheme over the coming parliamentary year.

One of the objectives of the Bilingual Skills Strategy is "to provide suitable training and opportunities for all staff members who wish to develop or improve their Welsh language skills". In addition to the augmented language tuition provision put in place in November 2014, Gloywi laith sessions have been provided for fluent Welsh speakers who wish to refresh their written language skills. A review of the language learning provision for AMs, AMSS and Staff is currently under way, and a report with recommendations is expected in November 2015.

The support provided for Assembly Members and their Support Staff to work in the language of their choice has again this year been maintained at a high level following a substantial improvement in the score in 2014.

Through the introduction of the new telephone system, customers calling the National Assembly for Wales main contact number can now select which language they would like to continue their call in.

April 2015 – September 2015

Our preparations for the dissolution of the Fourth Assembly and transition to the Fifth Assembly are underway. Key decisions have been taken by the Remuneration Board and Commission, delivery plans are being developed, guidance is being produced and liaison with external bodies, which need to be involved, such as the Electoral Commission, has begun.

In May 2015, the Remuneration Board published its Determination for the Fifth Assembly – in line with its objective to report one year before the Assembly elections in May 2016. This Remuneration Board has now completed its term of office and published its legacy report in September 2015. New members have been appointed to the Board and are now following an induction programme.

The Wales Bill will be introduced in Parliament in 2016. The priority for the Commission is to understand the implications for the Assembly and to facilitate a comprehensive debate on the contents of the Bill, as well as considering the implementation of powers flowing to the Assembly as a result of the Bill.

In September 2015, committee chairs met with the purpose of taking a strategic overview of the committee system during the Fourth Assembly and making recommendations for improving on performance in the Fifth Assembly. The Chairs were extremely positive about committee achievements in the Fourth Assembly and their conclusions and recommendations about committee structures and processes in the Fifth Assembly will be considered by the Business Committee as part of their legacy reporting.

Member satisfaction survey

On a scale of 1-10 how would you rate the overall support for:

	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
Plenary meetings	7.70	8.70	
Committee meetings	7.90	8.40	
Working in language of choice	8.90	8.80	

Note: Surveys are completed on an annual basis and results collated in August.

Goal: Engage with the people of Wales and promote Wales

KPI 3: Engagement at the Assembly

Number of visitors to the Senedd / Pierhead			
Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
Increase compared to same period of previous year	102,799	93,547	▽

Note: Visitor numbers have decreased by 8.5% in comparison to the same period last year. However, the number of visitors participating in tours (as shown below) has increased over the same period, providing greater opportunities for us to engage with those visiting.

Number of visitors on tours

Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
Increase compared to same period of previous year	9,083	9,447	△

Note: The number of visitors actively engaging with us by participating in tours rather than visiting the estate 'independently' has increased by 4% over the same period last year.

Number of events organised on estate

Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
Increase compared to same period of previous year	153	129	▽

Note: The number of events on the estate decreased by 16% over the same period last year although a number of larger events, e.g. 1 – 9 June: Incredible Power of Light Roadshow, 19 May: Science and the Assembly (held across all of the estate), were hosted.

Visitor satisfaction levels

Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
80% good / satisfactory ratings	88.6%	88.1%	□

Note: Average April – September 2015. Average score from the Senedd visitors has fallen slightly to 88.1% compared to 88.6% the previous year, but is still well above the target rating.

Joint events organised with Wales Governance Centre

Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
-	1	2	△

Note: Total April – September 2015.

KPI 4: External Profile of the Assembly

Committee reports promoted by either broadcast or print media

Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
100%	100%	100% 	

Note: Average April – September 2015. Considerable media coverage has been achieved for 17 Assembly committee reports during the period. Targeting of specialised audiences has also achieved results with the Stage 1 report on the Local Government Bill, in particular, featuring in relevant media outlets.

Web Traffic – Visitors / visits / page views

Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
Aim to increase each period	-	39,179 visitors 77,266 visits 267,267 page views	-

Note: Average April – September 2015. Previously this measure just consisted of time spent on the website by visitors, which was not an overall reflection of use. The measure has been changed to show the number of visitors, number of visits made by a visitor and the number of page views, which gives a better reflection of the activity on the website.

Research Service Blog views

Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
Aim to maintain each period	-	39,793	-

Note: Total for April – September 2015. The Research Service Blog serves as a resource-efficient and accessible way of assisting Members in their scrutiny work. The posts are also used by internal staff and researchers in other parliaments, so the Blog is a good measure of engagement and the external profile of the Assembly. There is no comparable data, as this is a new measure for the reporting year.

Facebook – Likes / engagement

Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
Aim to maintain each period	2,832 likes 534 engagement	4,056 likes 550 engagement 	

Note: Total as at end of September 2015. The method for recording Facebook 'engagement' (which is likes / comments / shares taken as an average over a period of time), has changed since 2014, therefore a direct comparison can only be made for Facebook 'likes' for this report.

Twitter – Followers and engagement (main corporate accounts)

Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
Aim to maintain each period	-	30,852 followers 2,405 engagement	-

Note: Total as at end of September 2015. Previously, the measure showed the followers for all Twitter accounts and engagement for the main accounts only. The measure has been changed to allow a more stable and accurate record of both followers and engagement for the main @AssemblyWales / @CynulliadCymru accounts.

Twitter – Followers (other accounts)

Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
Aim to maintain each period	-	16,789	-

Note: Total as at end of September 2015. Previously, this measure was incorporated with the main Twitter accounts. It has been separated to allow flexibility in the measure, as the accounts change during the Fifth Assembly.

YouTube – Views / minutes watched

Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
Aim to maintain each period	12,606 views 21,269 minutes watched	8,933 views 18,094 minutes watched	▽

Note: Total April – September 2015. Although the number of YouTube video views and minutes watched has fallen slightly compared to previous year, the average view duration per video has increased. Top five viewed videos in this period were:

- 1 – Votes@16 (314 views);
- 2 – Petition Presentation: The Future of Further Education (192 views);
- 3 – The Senedd (164 views);
- 4 – Learning Welsh at the National Assembly for Wales (“Bore Da”) (156 views);
- 5 – First Minister’s Questions 17/06/14 (154 views).

Use of Senedd.tv – Views / users

Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
Aim to maintain each period	38,112 views 4,159 users	121,132 views 20,911 users	

Note: Total April – September 2015. The significant increase in figures for 2015 reflect the significant improvements made to Senedd.tv since September 2014. The top five views in this period were:
 1 – Senedd TV English homepage (32,242 views);
 2 – Live meetings (10,377 views);
 3 – Archive page (4,162 views);
 4 – Schedule page (3,085 views);
 5 – Senedd TV Welsh homepage (2,096 views).

Number of new schools engaging with the education service for the first time

Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
Aim to increase each period	50 (18 outreach)	41 (6 outreach)	

Note: Total April – September 2015. As we engage with more new schools, it is inevitable that the number of remaining new schools will decline and this is what we are seeing. It is still a priority to provide the opportunity for the schools that have not engaged to do so before the end of the Fourth Assembly and we will be engaging with the remaining 29 secondary schools by the end of this period.

Average monthly access to Record of Proceedings pages – Plenary Only

Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
Aim to increase each period	5,276	5,825	

Note: Average April – September 2015.

International engagement to and from the Assembly

Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
Aim to increase each period	119	132	

Note: Total April – September 2015. The Assembly has hosted a range of delegates from around the world, as well as undertaking visiting to our counterparts to promote Wales and the Assembly. This has included hosting a Srebrenica Memorial Service, to honour the 20th Anniversary of those killed in the Srebrenica genocide. Former Australian Prime Minister Julia Gillard gave a keynote lecture about the barriers faced by women in public life. Ms Gillard was been invited to address an audience by the Presiding Officer, as part of her #POWiPL "Women in Public Life" campaign.

Progress on Corporate Plan priorities

Better engagement with the people of Wales

April 2015 – September 2015

In July 2015, the Assembly held its first youth conference ‘Assemble the Youth Conference’, in which 27 different groups of young people came together to debate the outcomes of the Presiding Officer’s ‘Vote@16’ consultation.

Between April and September 2015, the Education and Youth Engagement team delivered 193 sessions engaging with 126 different schools, colleges and youth organisations. Of those sessions, 54 involved Assembly Member engagement activities. In total they engaged with 10,419 young people on a face to face basis.

Committees have been involved in a range of public engagement activities, to broaden the range of people contributing to their work, including:

- The Environment and Sustainability Committee held a workshop in May 2015, for stakeholders to help them engage with the legislative process for the Environment (Wales) Bill.
- The Policy and Legislation Committee staff worked in partnership with Chwarae Teg on a training programme to encourage women from minority groups to give evidence to committee inquiries.

As a new way on engaging with the people of Wales, an online forum has been set up that allows reference groups to share their views with Assembly Members between committee meetings.

Member satisfaction survey

On a scale of 1-10 how would you rate the overall support for:

	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
Engaging with the people of Wales	6.70	7.40	

Goal: Use resources wisely

KPI 5: Budgetary performance

Budget - % underspend forecast at year end			
Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
<1%	1.43%	2%	▽

Note: As at end of September 2015. There is a risk that some projects will phase their delivery between 2015-16 and 2016-17. Whilst there is confidence that the target will be achieved, this risk remains until key project decisions are finalised in November/December 2015.

Budget – spend vs. profile

Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
Within 2% profile	1.42%	0.57%	△

Note: As at end of September 2015. Expenditure to date has been in line with spending profile.

Value for money target and achievement

Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
£500,000	£318,000	£136,000	▽

Note: As at end of September 2015. Whilst the position is not as strong as the same period in the previous year, there is no undue level of risk in achieving the £500,000 target.

KPI 6: Staff

% sickness absence

Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
<3%	2.74%	3.64%	▽

Note: Rolling annual average, as at September 2015. The rolling 12 month average absence figures for the Assembly Commission continue to reflect the increased winter absence levels October-March, which peaked in February. The monthly percentage absence breakdown in the six months since April shows a reduction in absence and we will start to see a corresponding reduction in the rolling figures in the next period. During the current period there has been an increase in planned medical and maternity-related absence, all of which have been supported to return swiftly. The figures represent an average of 7.89 days per employee against the Chartered Institute of Personal and Development public sector average of 7.9 days.

% completion of staff performance reviews

Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
100%	83%	86%	

Note: Since last year we have introduced some enhancements to our staff performance management and development approach, including moving to six-monthly formal meetings and outcome-based objectives. Feedback from staff has been positive and this is reflected in the high completion rate.

Staff engagement level (from staff survey)

Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
Civil Service Median	-	72%	-

Note: Employee Engagement is an index measurement of five core questions, and enables valuable benchmarking. The staff survey in May 2015 was the first time the Assembly included this measure. Benchmarking against the 101 individual Civil Service organisations from across the UK that participated in the Civil Service People Survey, only 3 have a higher engagement index score than the Assembly. Of those organisations with their main base in Wales, the Assembly's engagement index score was the highest. The Civil Service median is currently 59%.

Number of staff - headcount and FTE

Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
	426 headcount	427 headcount	-
	410.4 FTE	406 FTE	-

Note: As at September 2015. Headcount has remained stable over the period, although turnover has increased. This reflects a number of planned leavers including fixed-term appointments and planned retirements, which are managed effectively by Heads of Service.

Number of internal audit recommendations overdue

Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
Zero	0 out of 124	3 out of 184	▽

Note: Position reported, as at September 2015. Management continue to maintain a high rate of recommendation implementation. The three recommendations currently outstanding are all being addressed and do not represent an undue level of risk to the Assembly Commission.

KPI 9: Sustainability

Combined energy footprint (Cardiff Bay Estate)

Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
30% reduction in total energy emissions by 2021	35%	3.4%	-

December 2014 saw the conclusion of the Commission's carbon management strategy, which saw us achieving a cumulative 35% reduction against a 40% energy emissions reduction target. The Commission's new target is to reduce energy emissions by a further 30% by 2021. Since April 2015, energy consumption has reduced by 3.4% against this new target.

Waste to landfill

Target	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
Zero tonnes by 31 March 2015	1.92 tonnes	2.2 tonnes	▽

Note: As at September 2015. Although the Commission has a new target of further reducing energy emissions by 2021, the new target for waste has yet to be agreed; it is expected to remain broadly in line with the previous target. Although the amount of waste to landfill is slightly higher in comparison to the same period last year, we continue to strive towards zero waste to landfill and we are confident that improved recycling and advanced segregation of waste will see an overall reduction at the end of the year.

Progress on Corporate Plan Priorities

Making the most of our estate

April 2015 – September 2015

One of the Commission's strategic priorities is to make the most of our estate, so that it reflects the Assembly's position nationally and internationally, and positions the Senedd and the Pierhead at the heart of Welsh public life. To make sure we achieve this we have an investment plan for maintenance and refurbishment required over a ten-year period. Continued good progress has been made delivering investments and improvements set out in this plan. This includes projects to improve energy management in line with our Carbon Reduction objectives.

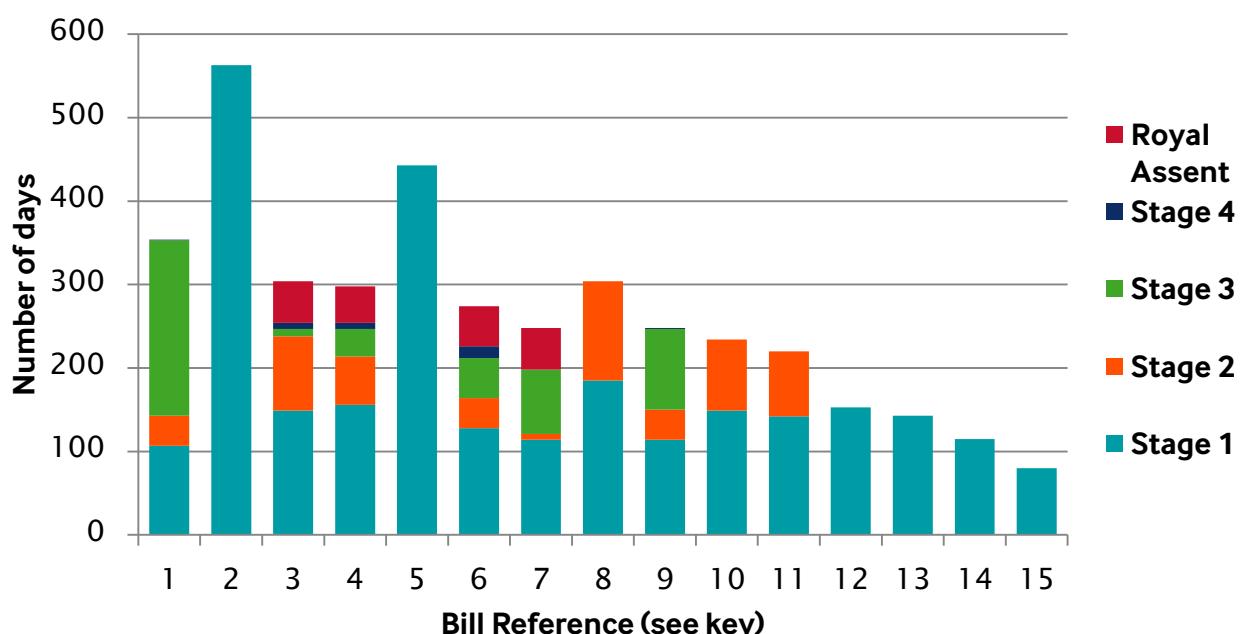
With more than 80 "excellent" or "very good" reviews praising both the Assembly's staff and its distinctive architecture, the National Assembly for Wales received the Certificate of Excellence from Trip Advisor for Pierhead and the Senedd as a visitor attraction. The Certificate of Excellence is awarded to accommodation, attractions and restaurants that consistently earn great reviews.

Member satisfaction survey

On a scale of 1-10 how would you rate the overall support for:

	Apr 2014 – Sept 2014	Apr 2015 – Sept 2015	Trend
Allowances and staffing	8.70	9.3	
Tŷ Hywel and Senedd	7.80	8.4	
Member satisfaction rating for ICT in Tŷ Hywel and Senedd	7.50	8.4	
Member satisfaction for ICT in Constituency / Regional Offices	6.70	7.2	

Annex A - Legislation Timetables - time taken to complete each Stage

Bill Reference (Stage as at 30 September 2015)

- 1 Recovery of Medical Costs for Asbestos Diseases (Wales) Bill (see narrative)
- 2 Holiday Caravan Sites (Wales) Bill (Stage 1)
- 3 Violence against Women, Domestic Abuse and Sexual Violence (Wales) Act (complete 29 April 2015)
- 4 Well-being of Future Generations (Wales) Act (complete 29 April 2015)
- 5 Financial Education and Inclusion (Wales) Bill (Stage 1)
- 6 Planning (Wales) Act (complete 6 July 2015)
- 7 Qualifications Wales Act (complete 5 August 2015)
- 8 Safe Nurse Staffing Levels (Wales) Bill (Stage 2)
- 9 Local Government (Wales) Bill (Stage 4)
- 10 Renting Homes (Wales) Bill (Stage 2)
- 11 Regulation and Inspection of Social Care (Wales) Bill (Stage 2)
- 12 Historic Environment (Wales) Bill (Stage 1)
- 13 Environment (Wales) Bill (Stage 1)
- 14 Public Health (Wales) Bill (Stage 1)
- 15 Tax Collection and Management (Wales) Bill (Stage 1)

Narrative: This graph shows the time it has taken for each Bill to go through the legislative process. It reflects which Bills have received Royal Assent (i.e. are completed) or were still going through the legislative process in the period April 2015 to September 2015.

With regard to the Recovery of Medical Costs for Asbestos Diseases (Wales) Bill, the Supreme Court handed down its Judgment on this case on 9 February 2015. The Supreme Court found that the Assembly does not have the legislative competence to enact the Bill in its present form. Under Standing Order 26.53, any Assembly Member may propose that the Bill proceeds to Reconsideration Stage, but no such proposal has been made to date.